

”Hälsa på lika villkor?”

Enkätundersökning 2007

Uppdragsgivare: Västra Götalandsregionen

Innehåll

Inledning	2
Population och urval	2
Sekretess och utlämnande	3
Variabler	4
Datainsamling	5
Bortfall	5
Databeredning	6
Viktberäkning och estimation	7
Kvalitet	8
Ramtäckning	8
Urval	9
Mätning	9
Bearbetning.....	9
Bortfall	9
Att tänka på vid användning av datamaterialet	9
Övrigt	10

Bilagor

- Bilaga 1: Missiv och frågeblanketter
- Bilaga 2a: Kalibreringsrapport
- Bilaga 2b: Kalibrering – viktiga målvariabler
- Bilaga 3: Postbeskrivning
- Bilaga 4: Rättningsinstruktion, upprättningar vid avslut
- Bilaga 5a: Förteckning över Socioekonomisk indelning (SEI)
- Bilaga 5b: Förteckning över icke-yrken
- Bilaga 6: Förteckning över utbildningsnivå
- Bilaga 7: Partiellt bortfall
- Bilaga 8: Urvalsdokumentation
- Bilaga 9: Beskrivning av inkomstvariabler

Inledning

Enkätenheten vid Statistiska centralbyrån (SCB) har under perioden mars till augusti 2007 genomfört en enkätundersökning på uppdrag av Statens folkhälsoinstitut. Västra Götalandsregionen beställde i samband med denna undersökning ett tilläggsurval för Västra Götalands län. Denna rapport beskriver det totala urvalet i Västra Götalands län. Syftet med den nationella undersökningen var att ta reda på hur Sveriges befolkning mår och lever och även att följa upp den nya folkhälsopolitiken. Syftet med tilläggsurvalet var att ta reda på hur befolkningen i Västra Götalands län mår och lever.

Undersökningen genomfördes som en postenkät i kombination med webbenkät med fyra påminnelser. Urvalspersonerna hade möjlighet att välja om de ville besvara frågeblanketten på papper eller på webben. Totalt var det 28 919 personer som besvarade frågeblanketten, vilket är 57,6 % av urvalet¹. Antalet webbsvar var 2 091 stycken, vilket är 7,2 procent av de svarande. Frågeblanketterna registrerades via skanning, varefter datafil framställdes.

Anna Olsson har varit undersökningsledare, Fredrik Hult har varit produktionsansvarig, Leif Lemon har ansvarat för urvalsdragningen och Peter Werner har utfört kalibreringen och varit behjälplig med metodfrågor.

Population och urval

Populationen, d.v.s. de objekt som man vill kunna dra slutsatser om, utgörs i denna undersökning av samtliga personer i Västra Götalands län i åldern 16-84 år. För att kunna dra ett urval från populationen skapas en urvalsram som avgränsar, identifierar och möjliggör koppling till objekten i populationen. Urvalsramen i denna undersökning har skapats utifrån Registret över totalbefolkningen (RTB) och består av samtliga folkbokförda i Västra Götalands län i åldern 16-84 år. Antalet individer i ramen var 1 210 693 den 31/1 2007.

I planeringsstadiet av undersökningen tillhandahöll SCB PM:et "Underlag för bestämning av urvalsstorlek vid tillägg till Folkhälsoinstitutets undersökning 'Nationell Folkhälsoenkät'". Västra Götalandsregionen beslutade att stickprovsstorleken ska vara totalt 48 730 individer för Västra Götalands län, fördelat på kommuner och stadsdelar. Indelningen av länet i kommuner och stadsdelar gjordes för att få med tillräckligt många individer i varje kommun/stadsdel. Denna indelning kallas stratifiering. Se bilaga 8 för stratumindelning.

---

¹ Den designvägda svarsandelen, vilken tar hänsyn till att olika personer haft olika stor sannolikhet att komma med i urvalet, är 57,8 %. Denna svarsandel kan ses som en skattning av den svarsandel som en totalundersökning skulle ha resulterat i.

Det nationella urvalet drogs först genom ett obundet slumpmässigt urval, se teknisk rapport för det nationella urvalet.

Därefter drogs ett stratifierat obundet slumpmässigt urval i Västra Götalandsregionen så att den bestämda urvalsstorleken per stratum uppnåddes. Ett stratifierat obundet slumpmässigt urval innebär att alla objekt inom respektive stratum har lika stor sannolikhet att komma med i urvalet. Urvalsförfarandet innebär att vikter måste användas vid analys av materialet, se ”Viktberäkning och estimation” nedan.

Innan frågeblanketten sändes ut genomfördes en identifikationskontroll av personerna i urvalet mot befolkningsdata för att få fram aktuella adressuppgifter. Vid kontrollen visade det sig att 42 personer inte längre tillhörde populationen utan utgjorde s.k. övertäckning. De vanligaste orsakerna till övertäckning är att personerna har emigrerat eller avlidit sedan urvalet drogs. Ytterligare övertäckning kom till SCB:s kännedom under insamlingsfasen. I dessa fall rör det sig t ex om att undersökningspersonerna eller deras anhöriga uppgett att de inte längre tillhör populationen.

Tabell 1 Population och urval

Population	1 210 693
Bruttourval	50 373
Övertäckning	155
Nettourval ¹⁾	50 218

1) Nettourval är det som kvarstår efter det att övertäckningen har tagits bort från bruttourvalet.

Sekretess och utlämnande

Tillsammans med frågeblanketten skickades ett informationsbrev där uppgiftslämnarna kunde läsa om undersökningens bakgrund, syfte och att undersökningen genomfördes i samarbete mellan SCB, Statens folkhälsoinstitut och ett antal landsting (däribland Västra Götalandsregionen). I brevet beskrevs möjligheten att välja mellan att besvara frågeblanketten på papper eller på webben. Brevet informerade också om att uppgifter hämtas från Registret över totalbefolkningen, utbildningsregistret samt inkomst- och taxeringsregistret. Det informerades om vilka uppgifter som hämtas och att samtliga uppgifter är skyddade av personuppgiftslagen och sekretesslagen. Det framgick även att det är frivilligt att delta och att en avidentifierad fil och avidentifierade frågeblanketter kommer att levereras till Statens folkhälsoinstitut och respektive landsting. (Se bilaga 1)

För att SCB ska kunna lämna ut ett datamaterial och frågeblanketter så krävs ”informerat samtycke” av uppgiftslämnarna.

Det innebär att de genom att besvara och skicka in blanketten godkänner att deras svar kompletteras med de registervariabler och behandlas på det sätt som beskrivs i informationsbrevet.

SCB har gjort en intern sekretessprövning för utlämnandet av registervariabler från RTB, utbildningsregistret och inkomst- och taxeringsregistret och Geodatabasen. Dessutom har en sekretessöverenskommelse upprättats mellan Västra Götalandsregionen och SCB med avseende på hur det aidentifierade datamaterialet och de aidentifierade frågeblanketterna får hanteras.

Behandlingen av personuppgifter i undersökningen har anmälts till SCB:s juridiska kansli. Kopplingen till personuppgifterna tas bort tre månader efter slutleverans.

Variabler

Statens folkhälsoinstitut har utformat frågorna i frågeblanketten i samarbete med SCB. 2004 års version av frågeblanketten genomgick en skrivbordsgranskning hos SCB:s mättekniska laboratorium, se separat rapport.

Det trycktes två olika versioner av frågeblanketten, dels den nationella frågeblanketten och dels en variant som innehöll nästan alla frågor i den nationella blanketten samt frågeinstrumentet EQ5D. Västra Götalandsregionen valde att deras tilläggsurval skulle få EQ5D-blanketten. Den nationella frågeblanketten bestod av 76 numrerade frågor varav flera hade delfrågor, vilket genererade totalt 133 frågor. EQ5D-blanketten bestod av 75 numrerade frågor varav flera hade delfrågor, vilket genererade totalt 135 frågor. Frågorna handlade bl.a. om hälsa, levnadsvanor, ekonomiska förhållanden, arbete och sysselsättning samt trygghet och sociala relationer. (Se frågeblanketterna bilaga 1) I datafilen är svaren från de båda frågeblanketterna hoplagda och har då fått det nummer de hade i den nationella frågeblanketten. (Se postbeskrivningen bilaga 3)

Förutom variabler som samlats in via frågeblanketten har ett antal registervariabler hämtats från SCB:s Registret över totalbefolkningen (RTB), utbildningsregistret, inkomst- och taxeringsregistret och Geodatabasen. Dessa är bland annat födelseår, kön, civilstånd, utbildningsnivå och disponibel inkomst. Uppgifterna från RTB avser den 8/3 2007 och uppgifterna från inkomst- och taxeringsregistret avser år 2005. Utbildningsnivå avser avklarade utbildningar t.o.m. vårterminen 2006. För variabeln civilstånd har "registrerat partnerskap" (RP) kodats om till "gifta", "skild partner" har kodats om till "skild" och "efterlevande partner" har kodats om till "änka/änkling". Anledningen till kodningen är att dessa grupper är för små för att särredovisas.

Datinsamling

Frågeblanketterna skickades ut till urvalspersonerna med post. Via informationsbrevet ombads de besvara frågorna och skicka tillbaka frågeblanketten till SCB. I samband med utskicket av frågeblanketterna och även i samband med påminnelserna fick uppgiftslämnarna information om att enkäten även gick att besvara på webben. De fick inloggningsuppgifter i form av ett användarnamn och ett lösenord och kunde sedan logga in via SCB:s hemsida. Det första utskicket genomfördes den 26-28/3, sedan skickades tre påminnelser ut till dem som inte besvarat frågeblanketten. Den första påminnelsen bestod av ett tack- och påminnelsekort (ToP) och skickades ut den 13/4. De andra påminnelserna var en enkät påminnelse och skickades ut den 4-8/5 och den 25-29/5. Efter de tre inplanerade påminnelserna beslutades att en fjärde enkät påminnelse skulle skickas ut. Antalet personer som fick denna påminnelse begränsades av antalet tryckta enkäter som fanns kvar. Denna påminnelse gick till de som inte besvarat enkäten i vissa utvalda stratum. Den fjärde påminnelsen skickades ut 27-29/6. Insamlingen avslutades den 17/8.

Tabell 2 Beskrivning av inflödet

	Antal	Procent
Efter första utsändning	15 975	31,8
Efter ToP	4 286	8,5
Efter enkät påminnelse 1	3 989	7,9
Efter enkät påminnelse 2	1 785	3,6
Efter enkät påminnelse 3	793	1,6
Webbsvar	2 091	4,2
Totalt antal svar	28 919	57,6
Bortfall	21 299	42,4
Nettourval	50 218	100,0

Bortfall

Bortfallet består dels av objektbortfall som innebär att frågeblanketten inte är besvarad alls, dels av partiellt bortfall som innebär att vissa frågor på blanketten inte är besvarade. Om bortfallet skiljer sig åt från de svarande med avseende på undersökningsvariablerna så kan skattningarna som grundar sig på enbart de svarande vara skeva. För att reducera bortfallsskevheten har vikter beräknats med hjälp av kalibrering. (Se bilaga 2)

Objektbortfall kan bland annat bero på att uppgiftslämnaren inte är villig att delta i undersökningen, att uppgiftslämnaren inte går att nå eller att uppgiftslämnaren är förhindrad att medverka, t ex på grund av sjukdom. Objektbortfallet i denna undersökning redovisas i tabell 3 nedan.

Med "ej avhörda" menas att ingen uppgift om varför frågeblanketten inte är besvarad har lämnats. Med förhindrad och avböjd medverkan menas att SCB meddelats att uppgiftslämnaren är förhindrad eller inte vill medverka i undersökningen. Med "fel person har svarat" menas att någon annan än den person som frågeblanketten var avsedd för har svarat. För vidare förklaring se "Databeredning" nedan.

Tabell 3 Beskrivning av objektsbortfall

	Antal	Procent
Ej avhörda	19 011	37,9
Postreturer	573	1,1
Hemlig/skyddad/saknar adress	106	0,2
Tillfälligt bortrest	12	0,0
Förhindrad medverkan	296	0,6
Avböjd medverkan	574	1,1
Insänd blank	297	0,6
Lovat sända in blanketten	27	0,0
Fel person har svarat	403	0,8
Totalt	21 299	42,4

Partiellt bortfall kan bero på att frågan är svår att förstå, är känslig, att uppgiftslämnaren glömmer att besvara frågan eller att instruktionerna vid hoppfrågor misstolkas och att uppgiftslämnaren då inte besvarar rätt frågor. Till partiellt bortfall räknas även dubbelmarkeringar och svar som inte kan tydas.

Det är viktigt att beakta det partiella bortfallet då datamaterialet analyseras. Det partiella bortfallet för respektive fråga redovisas i bilaga 7. För de följdfrågor som föregås av hoppinstruktioner har selekteringar genomförts vid kontrollen av det partiella bortfallet. I denna undersökning ligger det partiella bortfallet under tre procent för ungefär hälften av frågorna. Resterande frågor har ett partiellt bortfall mellan 3 och 18 procent. Några exempel på frågor som har relativt högt partiellt bortfall är 31, 33, 42, 42, 45 och 46. På fråga 31 och 33 kan man tänka sig att en del personer som borde ha svarat "Nej" istället hoppat över delfrågan.

Databeredning

Databeredningen genomfördes av Enkätenheten vid SCB. Samtliga inkomna frågeblanketter prickades av i Enkätenhetens avregistreringssystem. Frågeblanketterna skannades med programvaran ReadSoft DOCUMENTS FORMS. Kontroller genomfördes under och efter registreringen. Då kontrollerades bl a dubbelmarkeringar och att endast valida värden förekommer i materialet.

De öppna svaren på fråga 59 (fråga 60 i EQ5D-enkäten) kodades enligt kodförteckningen SEI (Alfabetisk version 2005-03-01) vid SCB. Observera att koden 60 inte har använts utan har ersatts med kod 56 eller 79.

Svarsdatafilen kompletterades med registervariabler från RTB, utbildningsregistret, inkomst- och taxeringsregistret och Geodatabasen samt med vikter för uppräkningsnivå. Frågorna om födelseår och kön kontrollerades mot motsvarande registerdata. I kontrollen för variabeln födelseår upptäcktes 390 misstämningar. Eftersom detta kan bero på att någon annan än urvalspersonen besvarat frågeblanketten har de observationer med fel födelseår exkluderats från filen. För variabeln kön förekom 44 misstämningar. Misstämningar på enbart variabeln kön kan räknas som mätfel och vi rekommenderar att registervariabeln kön används.

Viktberäkning och estimation

Vikter har tagits fram för att kunna räkna upp resultatet till populationsnivå. Uppräkningsvikter medför att resultatet kan redovisas för hela populationen och inte bara för de svarande. Om vikterna inte används så kan resultaten bli helt missvisande. Vikterna kompenserar för objektbortfallet men inte för det partiella bortfallet och därmed kan antalsuppgifterna i respektive tabell bli olika.

Vikterna i denna undersökning kan beskrivas med formeln:

$$w_k = d_k^* \cdot g_k$$

där w_k = total vikt för objekt k

d_k^* = design- och bortfallsvikt

g_k = justeringsfaktor baserad på hjälpinformation

Vikten d_k^* är den del av vikten som dels beror på urvalsdesignen och dels kompenserar för det totala bortfallet inom strata. Vid bortfall kan det vara så att vissa grupper av urvalet svarar i mindre utsträckning än övriga, t.ex. kan män och yngre svara i lägre grad än kvinnor och äldre. Om de grupper som svarat i lägre grad har en annan fördelning på undersökningsvariablerna än övriga kan detta ha en snedvridande effekt på resultatet. För att kompensera för detta har kalibreringsvikter använts. (Se bilaga 2a för mer detaljer) Vikterna bygger på antagandet att ramen återspeglar populationen väl och därmed att över- och undertäckningen är försumbar. För mer utförlig beskrivning av GREG-estimatoren se *Särndal, Swensson och Wretman (1992): Model Assisted Survey Sampling. New York: Springer Verlag.*

För skattning av totaler används följande formel:

$$\hat{Y} = \sum_r w_k y_k$$

där w_k = total vikt för objekt k

y_k = variabelvärde för objekt k

summering sker av de svarande (r)

För skattning av medelvärden används följande formel:

$$\hat{\bar{Y}} = \frac{\sum_r w_k y_k}{\sum_r w_k}$$

där w_k = total vikt för objekt k

y_k = variabelvärde för objekt k

summering sker över de svarande (r)

Vikterna "kalvikt" och "kalvikt_eq" (se nedan under "Att tänka på vid användning av datamaterialet") som finns på kundfilen ska användas vid framställning av tabeller och diagram samt vid beräkning av statistiska mått. Varianser ska beräknas med vedertagen metod. Kalibreringen har genomförts med hjälp av SAS.

Kvalitet

SCB tillämpar en bred definition på kvalitet. För att hålla en hög kvalitet och täcka kvalitetsdimensionerna används vid genomförandet av undersökningar ett kvalitetssäkringsprogram med kontroller i undersökningens olika faser, allt från planering till dokumentation och uppföljning. I SCB MIS 2001:1 "Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik" ges en ingående beskrivning av SCB:s kvalitetsbegrepp och de olika kvalitetskomponenterna. Nedan beskrivs de begrepp som har betydelse för denna undersökning.

Ramtäckning

Ett problem som kan uppstå är täckningsfel. Det innebär att urvalsram och population inte helt stämmer överens. Täckningsfelen kan delas in i två typer, dels undertäckning som innebär att vissa enheter som ingår i populationen saknas i urvalsramen, dels övertäckning som innebär att enheter som inte ingår i populationen ändå finns i urvalsramen. Ett sätt att minska täckningsfelen är att ha bra och uppdaterade register. Registret över totalbefolkningen (RTB) bedöms vara av god kvalitet och bra uppdaterat. I denna undersökning visade sig 155 personer vara övertäckningsobjekt. Det var personer som avlidit eller flyttat utomlands. Någon undertäckning har inte observerats, men undertäckning är vanligtvis svårare att upptäcka än övertäckning.

Urval

Denna kvalitetskomponent avser fel som uppkommer på grund av att man endast undersöker en del av populationen, det vill säga att ett urval har dragits. Urvalsfel är således den avvikelse mellan ett skattat värde (estimat) och det faktiska värdet (parametern) som beror på att man inte undersöker alla objekt i populationen. Urvalsfelets storlek minskar med en ökad urvalsstorlek. Vid ett korrekt urvalsförfarande kan urvalsfelets storlek skattas och bland annat anges med osäkerhetsintervall i form av konfidensintervall.

Mätning

Ett fel som kan uppstå vid mätning är att lämnade uppgifter skiljer sig från faktiska uppgifter. Felet kallas mätfel och kan uppkomma då respondenten inte minns de faktiska uppgifterna, missförstår frågan eller medvetet svarar felaktigt. För att försöka minimera mätfelen har frågeblanketten granskats av SCB:s mättekniska laboratorium och kontroller har genomförts, t ex kontroll av tillåtna värden vid dataregistrering. Mätfelen för registervariabler som hämtats från RTB bedöms vara liten.

Bearbetning

Vid den manuella och maskinella bearbetningen av datamaterialet kan fel uppstå, så kallade bearbetningsfel. Som exempel på bearbetningsfel kan registreringsfel och kodningsfel nämnas. Dessa fel kan förhindras och upptäckas i de kontroller som genomförs vid dataregistreringen. Vanligtvis är denna typ av fel försumbara.

Bortfall

De eventuella fel som bortfallet kan ge upphov till kallas bortfallsfel. Det inträffar om objekten i bortfallet och de svarande skiljer sig åt (har en annan fördelning) avseende undersökningsvariablerna. En beskrivning av bortfallet finns i den bortfallsanalys som gjorts i samband med valet av hjälpinformation till kalibreringen. (Se bilaga 2a)

Att tänka på vid användning av datamaterialet

I postbeskrivningen listas datamaterialets variabler med variabelnamn, position i datamaterialet och en kortfattad förklaring om variabelns innehåll. (Se bilaga 3) I frågeblanketten framgår koderna för de olika svarsalternativen. (Se bilaga 1) Om ett svar är otolkbart eller om två eller flera alternativ angetts där endast ett svar skulle ges har koden ”9” eller ”99” registrerats.

Vid variabler som baseras på frågor där uppgiftslämnaren kunnat ange flera svarsalternativ bör man tänka på att summan av antalsskattningarna för de olika svarsalternativen inte blir antal svarande. Vid andelsskattningar blir motsvarande summa inte 100 %.

Vi har inte tagit ställning till hur eventuella motsägelsefulla svar ska behandlas, sådana fel kan uppstå vid t ex följdfrågor och måste därför undersökas innan följdfrågor analyseras. I rättningsinstruktionerna finns beskrivning av vad som korrigerats redan vid registreringen.

Observera att de bifogade vikterna ska användas vid analys och resultatframställning. Vid stratifierat urval kan datamaterialet inte ses som ett urval av oberoende lika fördelade observationer, som ofta antas i traditionell statistisk teori. Att ta fram frekvenser och andelar med beaktande av vikter klarar de flesta dataprogram av. Däremot är det viktigt att tänka på att de flesta förprogrammerade dataprogram inte klarar av att analysera datamaterialet från en urvalsundersökning på ett korrekt sätt. Var noga med att kontrollera att de dataprogram som används för analys behandlar vikterna på ett riktigt sätt.

Vikten "kalvikt" ska användas vid beräkning av skattningar utifrån de frågor som är gemensamma för EQ5D-formuläret och det nationella formuläret. När det gäller skattningar utifrån EQ5D-frågorna, vilka inte finns med i det nationella formuläret, ska vikten "kalvikt_eq" användas. I det första fallet används hela svarmängden, men i det andra fallet endast de personer som har besvarat EQ5D-formuläret. Dessa identifieras enklast med hjälp av variabeln "formtyp", vilken har värdet "1" för de som besvarat det nationella formuläret och "2" för de som besvarat EQ5D-formuläret.

Övrigt

Eftersom det bestämdes att det skulle skickas ut en extra påminnelse och att datainsamlingen därmed skulle pågå över sommaren skedde även leveransen av datamaterialet senare än vad som var planerat i från början.

Vid variabler som baseras på frågor där uppgiftslämnaren kunnat ange flera svarsalternativ bör man tänka på att summan av antalsskattningarna för de olika svarsalternativen inte blir antal svarande. Vid andelsskattningar blir motsvarande summa inte 100 %.

Vi har inte tagit ställning till hur eventuella motsägelsefulla svar ska behandlas, sådana fel kan uppstå vid t ex följdfrågor och måste därför undersökas innan följdfrågor analyseras. I rättningsinstruktionerna finns beskrivning av vad som korrigerats redan vid registreringen.

Observera att de bifogade vikterna ska användas vid analys och resultatframställning. Vid stratifierat urval kan datamaterialet inte ses som ett urval av oberoende lika fördelade observationer, som ofta antas i traditionell statistisk teori. Att ta fram frekvenser och andelar med beaktande av vikter klarar de flesta dataprogram av. Däremot är det viktigt att tänka på att de flesta förprogrammerade dataprogram inte klarar av att analysera datamaterialet från en urvalsundersökning på ett korrekt sätt. Var noga med att kontrollera att de dataprogram som används för analys behandlar vikterna på ett riktigt sätt.

Vikten "kalvikt" ska användas vid beräkning av skattningar utifrån de frågor som är gemensamma för EQ5D-formuläret och det nationella formuläret. När det gäller skattningar utifrån EQ5D-frågorna, vilka inte finns med i det nationella formuläret, ska vikten "kalvikt_eq" användas. I det första fallet används hela svarmängden, men i det andra fallet endast de personer som har besvarat EQ5D-formuläret. Dessa identifieras enklast med hjälp av variabeln "formtyp", vilken har värdet "1" för de som besvarat det nationella formuläret och "2" för de som besvarat EQ5D-formuläret.

Övrigt

Eftersom det bestämdes att det skulle skickas ut en extra påminnelse och att datainsamlingen därmed skulle pågå över sommaren skedde även leveransen av datamaterialet senare än vad som var planerat i från början.

HÄLSA PÅ LIKA VILLKOR?

En undersökning om hälsa och livsvillkor 2007

Västra Götalandsregionen undersöker årligen hur länets befolkning mår. Detta görs i samarbete med Statens folkhälsoinstitut och Göteborgs kommun. Syftet är att få ökad kunskap om människors hälsa för att bättre kunna förebygga ohälsa. Undersökningen genomförs med hjälp av Statistiska centralbyrån (SCB).

Du är en av cirka 48 000 personer från Västra Götaland, i åldern 16-84 år, som blivit slumpmässigt utvald att delta i denna undersökning. **Din medverkan är värdefull** oavsett om du är fullt frisk eller inte.

Så besvarar du frågorna

Du kan välja att besvara frågorna i det medföljande frågeformuläret eller via Internet. Frågeformuläret skickar du in i det portofria svarskuvertet. För att besvara frågorna via Internet, gå in på adressen: www.insamling.scb.se

Logga in med följande personliga uppgifter:

Dina uppgifter är skyddade

Uppgifter såsom civilstånd, födelseort, medborgarskap och eventuellt invandringsår hämtas från SCB:s register över totalbefolkningen. Dessutom hämtas uppgifter om utbildningsnivå från utbildningsregistret, om inkomster, bidrag, sjuk- eller aktivitetsersättning och ålderspension från inkomst- och taxeringsregistret och en geografisk kod som beskriver i vilket bostadsområde man bor. Numret högst upp på blanketten är till för att SCB under insamlingen ska se vilka som svarat och vilka som ska få en påminnelse. Alla identitetsuppgifter avlägsnas sedan av SCB innan materialet lämnas till Folkhälsoinstitutet och Västra Götalandsregionen för fortsatt bearbetning. Alla dina uppgifter skyddas av sekretesslagen och personuppgiftslagen.

Vill du veta mer

Mer information om undersökningen finns på vår hemsida: www.vgregion.se/nfhe. Där kan du också ta del av resultaten från tidigare undersökningar. Har du frågor om undersökningen eller om hur du ska besvara enkäten, kontakta:

Statistiska centralbyrån

019-17 69 10, folkhalsa@scb.se

Västra Götalandsregionen

Barbara Rubinstein, 031-63 08 63, 0705-71 25 13,
barbara.rubinstein@vgregion.se

Lena Malm, 031-63 08 90, 0709-70 83 36

Jenny Erkhholm, 031-63 07 24

Anna Kjellström, 0500-49 56 74, 0703-49 56 74

Lars Alfredsson, 031-63 07 32, 0709-12 98 76

Anette Ohlin-Johansson, 0501-623 34, 0705-16 23 35

Andreas Hjertén, 0522-67 08 76, 0708-75 67 04

Gunnel Sjöberg, 033-17 48 43, 0705-70 28 38

Leif Hansson, 031-63 05 27, 0708-27 62 39

Göteborgs stad

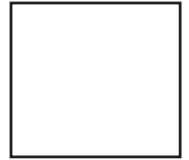
Marianne Bernhardt, 031-61 11 85, 0705-49 11 85

Lars-Olof Rönnqvist

Hälso- och Sjukvårdsdirektör

Västra Götalandsregionen

Stort tack på förhand för din medverkan!

HÄLSA PÅ LIKA VILLKOR?

**En undersökning om hälsa och livsvillkor i Sverige
2007**

LITE FAKTA OM UNDERSÖKNINGEN

Hur går undersökningen till?

Enkätundersökningen görs i samarbete mellan Statens folkhälsoinstitut (FHI), Västra Götalandsregionen och Landstinget Gävleborg. Undersökningen genomförs med hjälp av Statistiska centralbyrån (SCB).

Under mars-april 2007 skickas enkäten ut per post samt finns tillgänglig via internet på webbadressen www.insamling.scb.se. Logga in med användar-id och lösenord som finns på följebrevet.

De besvarade post- och webbenkäterna samlas in av SCB som registrerar svaren och överlämnar materialet i form av datafiler till FHI och respektive landsting för vidare bearbetning. Materialet avidentifieras innan det lämnar SCB.

Efter det att materialet har sammanställts och analyserats kommer det att ligga till grund för flera rapporter om folkhälsan.

Vill du ändra dina svar?

Du har möjlighet till rättelse fram till augusti. Eftersom SCB avlägsnar alla identitetsuppgifter kan rättelser inte ske efter det att materialet utlämnats till FHI och landstingen.

Kan någon se dina svar?

De uppgifter som du lämnar skyddas av sekretesslagen samt av bestämmelserna i personuppgiftslagen. Statistiksekreessen enligt 9 kap. 4§ sekretesslagen innebär bl.a. att alla som arbetar med undersökningen har tystnadsplikt. I de resultat som redovisas framgår aldrig vad enskilda personer har svarat. Numret högst upp på blanketten är till för att SCB under insamlingen ska kunna se vilka som har svarat och vilka som ska få en påminnelse. Efter avslutad bearbetning hos SCB avlägsnas alla identitetsuppgifter innan materialet överlämnas till FHI och respektive landsting för fortsatt bearbetning.

Datamaterial från undersökningen kan endast lämnas ut till andra landsting än de ovanstående eller forskare efter sekretess- prövning.

Svarskuvert och porto

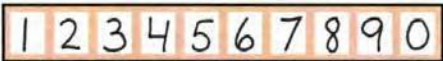

Skicka enkäten i det bifogade frankerade svarskuvertet eller besvara den via internet.

Vi ber dig svara så snart som möjligt!

Tack för din medverkan!

Instruktioner:

Enkäten kommer att läsas maskinellt. När du besvarar enkäten ber vi dig därför tänka på att:

- Använda kulspeppenna med svart eller blå färg, inte röd. Använd inte blyertspenna!
- Skriva tydliga siffror:
- Skriva tydliga och STORA bokstäver:
- Markera dina svar med kryss, så här och INTE så här
- Om du vill ändra ditt svar, täck hela rutan:
- Om du vill skriva mer text än vad som får plats på de anvisade raderna/boxarna eller om du vill förklara/förtydliga något:
  - skriv inte mellan eller i närheten av svarsrutorna
  - skriv i stället på eventuell kommentarsida

Hälsa

1. Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd?

- 1 Mycket bra
- 2 Bra
- 3 Någorlunda
- 4 Dåligt
- 5 Mycket dåligt

2. Om du tänker på din kroppsliga hälsa, hur många dagar *den senaste 30-dagarsperioden* skulle du säga att den inte varit god (pga. sjukdom, kroppsliga besvär eller skador)?

Ange antal dagar mellan 0 och 30.

 dagar

3. Om du tänker på din psykiska hälsa, hur många dagar *den senaste 30-dagarsperioden* skulle du säga att den inte varit god (t.ex. pga. stress, nedstämdhet eller oro)?

Ange antal dagar mellan 0 och 30.

 dagar

4. Hur många dagar *den senaste 30-dagarsperioden* hindrade dålig kroppslig eller psykisk hälsa din arbetsförmåga eller dina dagliga aktiviteter?

Ange antal dagar mellan 0 och 30.

 dagar

5. Har du någon långvarig sjukdom, besvär efter olycksfall, någon nedsatt funktion eller annat långvarigt hälsoproblem?

- 1 Nej
- 2 Ja

Medför dessa besvär att din arbetsförmåga är nedsatt *eller* hindrar dig i dina andra dagliga sysselsättningar?

- 1 Nej, inte alls
- 2 Ja, i någon mån
- 3 Ja, i hög grad

6. Har du en eller flera fysiska, psykiska eller medicinska funktionsnedsättningar?

Svårigheterna ska inte bero på en tillfällig skada eller sjukdom.

- 1 Ja, en
- 2 Ja, två
- 3 Ja, tre eller flera
- 4 Nej

Gå vidare till fråga 8

+

+

7. Innebär funktionsnedsättningen/funktionsnedsättningarna att du har svårigheter att delta i dagliga aktiviteter?

- 1 Ja, alltid eller nästan alltid
 2 Ja, ibland
 3 Nej, aldrig

8. Kan du utan svårighet se och urskilja vanlig text i en dagstidning?

- 1 Ja, utan glasögon
 2 Ja, med glasögon
 3 Nej

9. Kan du utan svårighet höra vad som sägs i samtal mellan flera personer?

- 1 Ja, utan hörapparat
 2 Ja, med hörapparat
 3 Nej

10. Kan du springa en kortare sträcka (ca 100 m)?

- 1 Ja Gå vidare till fråga 12
 2 Nej

**11. Är du på grund av ditt hälsotillstånd begränsad i någon av följande aktiviteter?
 Sätt ett kryss på varje rad.**

	Ja 1	Nej 2
a) Kan du gå upp ett trappsteg utan besvär? <i>t.ex. stiga på buss eller tåg</i>	☐	☐
b) Kan du ta en kortare promenad (ca 5 min) i någorlunda rask takt?	☐	☐
c) Behöver du hjälpmedel eller hjälp av någon annan person för att förflytta dig utomhus?	☐	☐

**12. Har du någon/några av följande sjukdomar?
 Sätt ett kryss på varje rad.**

	Nej 1	Ja, men inga besvär 2	Ja, lätta besvär 3	Ja, svåra besvär 4
a) Diabetes	☐	☐	☐	☐
b) Astma	☐	☐	☐	☐
c) Allergi	☐	☐	☐	☐
d) Högt blodtryck	☐	☐	☐	☐

13. Hur lång är du?

Svara i hela centimeter.

cm

14. Hur mycket väger du?

Svara i hela kilo. Om du är gravid ange
hur mycket du brukar väga.

kg

+

2

+

15. Har du något/några av följande besvär eller symtom?

a) Värk i skuldror, nacke eller axlar?

- 1 Nej
- 2 Ja, lätta besvär
- 3 Ja, svåra besvär

b) Ryggsmärtor, ryggvärk, höftsmärtor eller ischias?

- 1 Nej
- 2 Ja, lätta besvär
- 3 Ja, svåra besvär

c) Värk eller smärtor i händer, armbågar, ben eller knän?

- 1 Nej
- 2 Ja, lätta besvär
- 3 Ja, svåra besvär

d) Huvudvärk eller migrän?

- 1 Nej
- 2 Ja, lätta besvär
- 3 Ja, svåra besvär

e) Ängslan, oro eller ångest?

- 1 Nej
- 2 Ja, lätta besvär
- 3 Ja, svåra besvär

f) Trötthet?

- 1 Nej
- 2 Ja, lätta besvär
- 3 Ja, svåra besvär

g) Sömnsvårigheter?

- 1 Nej
- 2 Ja, lätta besvär
- 3 Ja, svåra besvär

h) Eksem eller hudutslag?

- 1 Nej
- 2 Ja, lätta besvär
- 3 Ja, svåra besvär

i) Öronsus (tinnitus)?

- 1 Nej
- 2 Ja, lätta besvär
- 3 Ja, svåra besvär

j) Inkontinens (urinläckage)?

- 1 Nej
- 2 Ja, lätta besvär
- 3 Ja, svåra besvär

k) Återkommande mag-/tarmbesvär?

- 1 Nej
- 2 Ja, lätta besvär
- 3 Ja, svåra besvär

l) Övervikt, fetma?

- 1 Nej
- 2 Ja, lätta besvär
- 3 Ja, svåra besvär

+

16. Har du *de senaste veckorna* kunnat koncentrera dig på allt du gjort?

- 1 Bättre än vanligt
2 Som vanligt
3 Sämre än vanligt
4 Mycket sämre än vanligt

18. Har du haft svårt att sova på grund av oro *de senaste veckorna*?

- 1 Inte alls
2 Inte mer än vanligt
3 Mer än vanligt
4 Mycket mer än vanligt

20. Upplever du att du har gjort nytta *de senaste veckorna*?

- 1 Mer än vanligt
2 Som vanligt
3 Mindre än vanligt
4 Mycket mindre än vanligt

22. Har du *de senaste veckorna* kunnat fatta beslut i olika frågor?

- 1 Bättre än vanligt
2 Som vanligt
3 Sämre än vanligt
4 Mycket sämre än vanligt

24. Har du ständigt känt dig spänd *de senaste veckorna*?

- 1 Inte alls
2 Inte mer än vanligt
3 Mer än vanligt
4 Mycket mer än vanligt

26. Har du *de senaste veckorna* känt att du inte kunnat klara dina problem?

- 1 Inte alls
2 Inte mer än vanligt
3 Mer än vanligt
4 Mycket mer än vanligt

+

17. Har du *de senaste veckorna* känt att du kunnat uppskatta det du gjort om dagarna?

- 1 Mer än vanligt
2 Som vanligt
3 Mindre än vanligt
4 Mycket mindre än vanligt

19. Har du *de senaste veckorna* kunnat ta itu med dina problem?

- 1 Bättre än vanligt
2 Som vanligt
3 Sämre än vanligt
4 Mycket sämre än vanligt

21. Har du ständigt *de senaste veckorna* känt dig olycklig och nedstämd?

- 1 Inte alls
2 Inte mer än vanligt
3 Mer än vanligt
4 Mycket mer än vanligt

23. Har du *de senaste veckorna* förlorat tron på dig själv?

- 1 Inte alls
2 Inte mer än vanligt
3 Mer än vanligt
4 Mycket mer än vanligt

25. Har du tyckt att du varit värdelös *de senaste veckorna*?

- 1 Inte alls
2 Inte mer än vanligt
3 Mer än vanligt
4 Mycket mer än vanligt

27. Har du på det hela taget känt dig någorlunda lycklig *de senaste veckorna*?

- 1 Mer än vanligt
2 Som vanligt
3 Mindre än vanligt
4 Mycket mindre än vanligt

+

+

28. Känner du dig för närvarande stressad?

Med stress menas ett tillstånd då man känner sig spänd, rastlös, nervös, orolig eller okoncentrerad.

- 1 Inte alls
- 2 I viss mån
- 3 Ganska mycket
- 4 Våldigt mycket

29. Har du någon gång kommit i den situationen att du allvarligt övervägt att ta ditt liv?

- 1 Nej
- 2 Ja, en gång
- 3 Ja, flera gånger

30. Har du någon gång försökt ta ditt liv?

- 1 Nej
- 2 Ja, en gång
- 3 Ja, flera gånger

31. Markera genom att kryssa i en ruta i varje nedanstående grupp, vilket påstående som bäst beskriver ditt hälsotillstånd idag.

Rörlighet:

- 1 Jag går utan svårigheter
- 2 Jag kan gå med viss svårighet
- 3 Jag är sängliggande

Hygien:

- 1 Jag behöver ingen hjälp med min dagliga hygien, mat eller påklädning
- 2 Jag har vissa problem att tvätta eller klä mig själv
- 3 Jag kan inte tvätta eller klä mig själv

Huvudsakliga aktiviteter (t. ex. arbete, studier, hushållssysslor, familje- och fritidsaktiviteter):

- 1 Jag klarar av mina huvudsakliga aktiviteter
- 2 Jag har vissa problem med att klara av mina huvudsakliga aktiviteter
- 3 Jag klarar inte av mina huvudsakliga aktiviteter

Smärtor/besvär:

- 1 Jag har varken smärtor eller besvär
- 2 Jag har måttliga smärtor eller besvär
- 3 Jag har svåra smärtor eller besvär

Oro/nedstämdhet:

- 1 Jag är inte orolig eller nedstämd
- 2 Jag är orolig eller nedstämd i viss utsträckning
- 3 Jag är i högsta grad orolig eller nedstämd

32. Har du under de senaste tre månaderna använt något eller några av följande läkemedel?

Sätt ett kryss på varje rad.

	Nej	Ja
	1	2
a) Magsårs/magkatarrsmedicin	☐	☐
b) Astma/allergimedien	☐	☐
c) Diabetesmedicin	☐	☐
d) Blodtryckssänkande medicin	☐	☐
e) Sömnmedel/insomningsmedicin	☐	☐
f) Antidepressiv medicin	☐	☐
g) Lugnande/ångestdämpande medicin	☐	☐
h) Smärtstillande medicin med recept	☐	☐
i) Smärtstillande medicin utan recept	☐	☐
j) Blodfettssänkande medicin	☐	☐
k) Annan medicin	☐	☐

33. Har du under de senaste tre månaderna haft kontakt med sjukvården?

Gäller egna besvär eller sjukdom.

1 Nej

2 Ja

34. Har du under de senaste tre månaderna besökt eller besökts av någon av följande?

Gäller egna besvär eller sjukdom. Sätt ett kryss på varje rad.

	Nej	Ja, en gång	Ja, flera gånger
	1	2	3
a) Läkare på sjukhus	☐	☐	☐
b) Läkare på vårdcentral, privat-, företagsläkare och dyl.	☐	☐	☐
c) Distriktssköterska	☐	☐	☐
d) Ungdomsmottagning	☐	☐	☐
e) Kurator	☐	☐	☐
f) Psykolog	☐	☐	☐
g) Sjukgymnast	☐	☐	☐
h) Naprapat, kiropraktor, homeopat och dyl.	☐	☐	☐
i) Varit inlagd på sjukhus	☐	☐	☐

35. a) Har du under de senaste tre månaderna ansett dig vara i behov av läkarvård men ändå avstått från att söka vård?

1 Nej Gå vidare till fråga 36

+ 2 Ja

+

+

7

+

+

+

b) Vilken var orsaken/orsakerna till att du inte sökte läkarvård?*Flera alternativ kan anges.*

- 1 Besvären gick över
- 1 För långa väntetider
- 1 Svårt komma fram på telefon
- 1 Fick inte besökstid snabbt nog
- 1 Negativa erfarenheter från tidigare besök
- 1 Ekonomiska skäl
- 1 Hade inte tid
- 1 Visste inte vart jag skulle vända mig
- 1 Annan orsak

36. Hur tycker du att din tandhälsa är?

- 1 Mycket bra
- 2 Ganska bra
- 3 Varken bra eller dålig
- 4 Ganska dålig
- 5 Mycket dålig

37. När var du senast hos tandläkare/tandhygienist?

- 1 För mindre än ett år sedan
- 2 För ett till två år sedan
- 3 För tre till fem år sedan
- 4 För mer än fem år sedan
- 5 Har aldrig varit hos tandläkare/tandhygienist
- 6 Vet inte/kommer inte ihåg

38. a) Har du under de senaste tre månaderna ansett dig vara i behov av tandläkarvård men ändå avstått från att söka vård?

- 1 Nej   **—————▶** Gå vidare till fråga 39
- 2 Ja

b) Vilken var orsaken/orsakerna till att du inte sökte tandläkarvård?*Flera alternativ kan anges.*

- 1 Besvären gick över
- 1 Ekonomiska skäl
- 1 Drar mig för att gå (tandläkarskräck)
- 1 Hade inte tid
- 1 Annan orsak

+

+

Levnadsvanor

39. Hur mycket har du rört och ansträngt dig kroppsligt på fritiden under de senaste 12 månaderna?

Om din aktivitet varierar mellan t.ex. sommar och vinter, så försök att ta ett genomsnitt. Obs! Kryssa endast i ett alternativ.

- 1 Stillasittande fritid

Du ägnar dig mest åt läsning, TV, bio eller annan stillasittande sysselsättning på fritiden. Du promenerar, cyklar eller rör dig på annat sätt mindre än 2 timmar i veckan.

- 2 Måttlig motion på fritiden

Du promenerar, cyklar eller rör dig på annat sätt under minst 2 timmar i veckan oftast utan att svettas. I detta inräknas också promenad eller cykling till och från arbetet, övriga promenader, ordinarie trädgårdsarbete, fiske, bordtennis, bowling.

- 3 Måttlig, regelbunden motion på fritiden

Du motionerar regelbundet 1-2 gånger per vecka minst 30 minuter per gång med löpning, simning, tennis, badminton eller annan aktivitet som gör att du svettas.

- 4 Regelbunden motion och träning

Du ägnar dig åt t.ex. löpning, simning, tennis, badminton, motionsgymnastik eller liknande vid i genomsnitt minst 3 tillfällen per vecka. Vardera tillfället varar minst 30 minuter per gång.

40. Hur mycket tid ägnar du en vanlig vecka åt måttligt ansträngande aktiviteter som får dig att bli varm?

T.ex. promenader i rask takt, trädgårdsarbete, tyngre hushållsarbete, cykling, simning. Det kan variera under året, men försök ta något slags genomsnitt. Ange ett alternativ.

- 1 5 timmar per vecka eller mer
2 Mer än 3 timmar, men mindre än 5 timmar per vecka
3 Mellan 1 till 3 timmar per vecka
4 Högst en timme per vecka
5 Inte alls

41. a) Hur ofta äter du grönsaker och rotfrukter?

Gäller alla typer av grönsaker, baljväxter och rotfrukter (utom potatis). Gäller färska, frysta, konserverade, stuvade, grönsaksjuicer, grönsakssoppor mm. Det kanske varierar under året, men försök ta något slags genomsnitt. Ange ett alternativ.

- 1 3 gånger per dag eller oftare
2 2 gånger per dag
3 1 gång per dag
4 5-6 gånger per vecka
5 3-4 gånger per vecka
6 1-2 gånger per vecka
7 Några gånger per månad eller aldrig

+

+

b) Hur ofta äter du frukt och bär?

Gäller alla typer av frukt och bär (färska, frysta, konserverade, juicer, kompotter, mm). Det kanske varierar under året, men försök ta något slags genomsnitt. Ange ett alternativ.

- 1 3 gånger per dag eller oftare
- 2 2 gånger per dag
- 3 1 gång per dag
- 4 5-6 gånger per vecka
- 5 3-4 gånger per vecka
- 6 1-2 gånger per vecka
- 7 Några gånger per månad eller aldrig

Rök- och snusvanor

Frågorna omfattar alla rökverk, dvs. cigaretter, cigariller, cigarrer och pipor.

42. Röker du dagligen?

- 1 Ja Gå vidare till fråga 45
- 2 Nej

43. Händer det att du röker någon gång då och då?

- 1 Nej
- 2 Ja

44. Har du tidigare rökt dagligen under minst 6 månader?

- 1 Nej
- 2 Ja

45. Snusar du dagligen?

- 1 Ja Gå vidare till fråga 48
- 2 Nej

46. Händer det att du snusar någon gång då och då?

- 1 Nej
- 2 Ja

47. Har du tidigare snusat dagligen under minst 6 månader?

- 1 Nej
- 2 Ja

+

+

+

+

48. Hur ofta vistas du inomhus i lokaler där andra personer röker eller nyss har rökt?*Sätt ett kryss på varje rad.*

	Varje dag	Någon/några gånger/vecka	Någon/några gånger/mån	Mer sällan eller aldrig
	1	2	3	4
a) I ditt hem	☐	☐	☐	☐
b) På arbetet	☐	☐	☐	☐
c) På café, bar eller restaurang	☐	☐	☐	☐
d) På annan plats inomhus, t.ex. hos vänner, i bilen	☐	☐	☐	☐

49. Har du någon gång använt hasch eller marijuana?

- 1 Nej
 2 Ja, för mer än ett år sedan
 3 Ja, det senaste året
 4 Ja, den senaste månaden

Spelvanor

50. Har du någon gång under de 12 senaste månaderna köpt lotter eller satsat pengar på spel?*Med spel menas t.ex. trisslott, bingolotto, kasinospel, tips, spel på hästar eller liknande och spel om pengar över Internet såsom poker eller vadslagning.*

- 1 Nej   **→ Gå vidare till fråga 53**
 2 Ja

51. Hur mycket pengar har du satsat på spel de senaste 7 dagarna?

Har spelat för

--	--	--	--	--	--

 kronor

- 1 Har inte satsat några pengar de senaste 7 dagarna

52. Hur många gånger har du under de senaste 12 månaderna ...*Sätt ett kryss på varje rad.*

	Aldrig	1-2 ggr	3 ggr eller fler
	1	2	3
a) ... försökt minska ditt spelande?	☐	☐	☐
b) ... känt dig rastlös och irriterad om du inte kunnat spela?	☐	☐	☐
c) ... ljugit om hur mycket du spelat?	☐	☐	☐

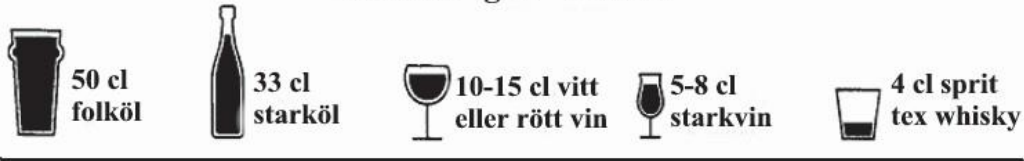
+

+

Alkoholvanor

Med "alkohol" menas folköl, mellan-/starköl, alkoholstark cider, vin, starkvin och sprit.
Besvara frågorna så noggrant och ärligt som möjligt.

Med ett "glas" menas:

53. Hur ofta har du druckit alkohol under de senaste 12 månaderna?

- 1 4 gånger/vecka eller mer
 2 2-3 gånger/vecka
 3 2-4 gånger/månad
 4 1 gång/månad eller mer sällan
 5 Aldrig   **—————>**   *Gå vidare till fråga 57*

54. Hur många "glas" (se exempel) dricker du en typisk dag då du dricker alkohol?

- 1 1-2
 2 3-4
 3 5-6
 4 7-9
 5 10 eller fler
 6 Vet inte

55. Hur ofta dricker du sex "glas" eller fler vid samma tillfälle?

- 1 Dagligen eller nästan varje dag
 2 Varje vecka
 3 Varje månad
 4 Mer sällan än en gång i månaden
 5 Aldrig

56. Hur ofta har du under de senaste 12 månaderna druckit så mycket alkohol att du varit berusad?

- 1 Dagligen eller nästan dagligen
 2 Några gånger/vecka
 3 1 gång/vecka
 4 2-3 gånger/månad
 5 1 gång/månad
 6 Någon eller några gånger per halvår
 7 Mer sällan eller aldrig

+

+

b) Beskriv din huvudsakliga arbetsuppgift?

---

61. a) Har du någon sjuk eller gammal närstående som du hjälper med vardagliga sysslor, ser till eller vårdar?

1 Ja

2 Nej   **—————▶** Gå vidare till fråga 62

b) Hur många timmars arbete per vecka innebär detta i genomsnitt för dig?

--	--

timmar per vecka

Trygghet och Sociala relationer

62. Händer det att du avstår från att gå ut ensam av rädsla för att bli överfallen, rånad eller på annat sätt ofredad?

1 Nej

2 Ja, ibland

3 Ja, ofta

63. a) Har du under *de senaste 12 månaderna* blivit utsatt för fysiskt våld?

1 Ja

2 Nej   **—————▶** Gå vidare till fråga 64

b) Var skedde våldet?

Flera alternativ kan anges.

1 På arbetsplatsen/i arbetet/i skolan

1 I hemmet

1 I annans bostad/i bostadsområdet

1 På allmän plats/på nöjesställe/på tåg, buss, tunnelbana

1 Någon annanstans

64. Har du under *de senaste 12 månaderna* blivit utsatt för hot eller hotelser om våld så att du blev rädd?

1 Ja

2 Nej

+

+

+

+

65. Har du under de *senaste tre månaderna* blivit behandlad/bemött på ett sätt så att du känt dig kränkt?

- 1 Nej   Gå vidare till fråga 67
2 Ja, någon gång
3 Ja, flera gånger

66. Hade den kränkande behandlingen/bemötandet samband med något av följande?

Flera alternativ kan anges.

- 1 Etnisk tillhörighet
1 Kön
1 Sexuell läggning
1 Ålder
1 Funktionshinder
1 Religion
1 Hudfärg
1 Utseende
1 Annat
1 Vet ej

67. Har du någon du kan dela dina innersta känslor med och anförtro dig åt?

- 1 Ja
2 Nej

68. Kan du få hjälp av någon/några personer om du har praktiska problem *eller* är sjuk?

T.ex. få råd, låna saker, hjälp med matinköp, reparationer etc.

- 1 Ja, alltid
2 Ja, för det mesta
3 Nej, för det mesta inte
4 Nej, aldrig

69. Tycker du att man i allmänhet kan lita på de flesta människor?

- 1 Ja
2 Nej

+

+

+

+

70. Har du deltagit i någon av följande aktiviteter under de senaste 12 månaderna:
Flera alternativ kan anges.

- 1 Studiecirkel/kurs på din arbetsplats
 1 Studiecirkel/kurs på din fritid
 1 Fackföreningsmöte
 1 Annat föreningsmöte
 1 Teater/bio
 1 Konstutställning
 1 Religiös sammankomst
 1 Sportutställning
 1 Skrivit insändare i tidning/tidskrift
 1 Demonstration av något slag
 1 Offentlig tillställning t.ex. nattklubb, danstillställning eller liknande
 1 Större släktsammankomst
 1 Privat fest hos någon
 1 Inget av ovanstående

71. Vilket förtroende har du för följande institutioner/politiker i samhället?
Sätt ett kryss på varje rad.

	Mycket stort	Ganska stort	Inte särskilt stort	Inget alls	Har ingen åsikt
	1	2	3	4	5
a) Sjukvården	☐	☐	☐	☐	☐
b) Skolan	☐	☐	☐	☐	☐
c) Polisen	☐	☐	☐	☐	☐
d) Socialtjänsten	☐	☐	☐	☐	☐
e) Arbetsförmedlingen	☐	☐	☐	☐	☐
f) Försäkringskassan	☐	☐	☐	☐	☐
g) Domstolar	☐	☐	☐	☐	☐
h) Riksdagen	☐	☐	☐	☐	☐
i) Politiker i ditt landsting/region	☐	☐	☐	☐	☐
j) Politiker i kommunen	☐	☐	☐	☐	☐
k) Fackföreningar	☐	☐	☐	☐	☐

Bakgrund

72. Vilket år är du född?

År:

+

+

73. Är du man eller kvinna?

- 1 Man
2 Kvinna

74. Hur bor du?

- 1 Egen villa/radhus
2 Bostadsrätt/andelsrätt
3 Hyresrätt
4 Inneboende, studentlägenhet/rum
5 Annat

75. Med vem delar du bostad?

*D.v.s. bor du tillsammans med under större delen av veckan.
Du kan ange flera alternativ.*

- 1 Ingen
1 Föräldrar/syskon
1 Make/maka/sambo/partner
1 Andra vuxna
1 Barn

Hur gamla är de barn som du bor tillsammans med?

- 1 0-6 år
1 7-12 år
1 13-17 år
1 18 år eller äldre

TACK FÖR ATT DU TOG DIG TID ATT FYLLA I ENKÄTEN!

Har du något ytterligare som du vill framföra är du välkommen att skriva det här. Det du skriver kommer då lämnas till Statens folkhälsoinstitut och respektive landsting tillsammans med dina svar.

Skicka enkäten till SCB i det bifogade svarskuvertet.

Har du några frågor?

Om du vill veta mer om undersökningen eller hur du ska besvara enkäten är du välkommen att ringa eller skriva e-post till Statistiska centralbyrån eller Västra Götalandsregionen.

019-17 69 10

folkhalsa@scb.se

Barbara Rubinstein barbara.rubinstein@vgregion.se	031-63 08 63, 0705-71 25 13
Lena Malm	031-63 08 90, 0709-70 83 36
Jenny Erholm	031-63 07 24
Anna Kjellström	0500-49 56 74, 0703-49 56 74
Lars Alfredsson	031-63 07 32, 0709-12 98 76
Anette Ohlin-Johansson	0501-623 34, 0705-16 23 35
Andreas Hjertén	0522-67 08 76, 0708-75 67 04
Gunnel Sjöberg	033-17 48 43, 0705-70 28 38
Leif Hansson	031-63 05 27, 0708-27 62 39
Marianne Bernhardt	031-61 11 85, 0705-49 11 85

HÄLSA PÅ LIKA VILLKOR?

En undersökning om hälsa och livsvillkor i Sverige
2007

LITE FAKTA OM UNDERSÖKNINGEN

Hur går undersökningen till?

Enkätundersökningen görs i samarbete mellan Statens folkhälsoinstitut (FHI), Västra Götalandsregionen och Landstinget Gävleborg. Undersökningen genomförs med hjälp av Statistiska centralbyrån (SCB).

Under mars-april 2007 skickas enkäten ut per post samt finns tillgänglig via internet på webbadressen www.insamling.scb.se. Logga in med användar-id och lösenord som finns på följebrevet.

De besvarade post- och webbenkäterna samlas in av SCB som registrerar svaren och överlämnar materialet i form av datafiler till FHI och respektive landsting för vidare bearbetning. Materialet avidentifieras innan det lämnar SCB.

Efter det att materialet har sammanställts och analyserats kommer det att ligga till grund för flera rapporter om folkhälsan.

Vill du ändra dina svar?

Du har möjlighet till rättelse fram till augusti. Eftersom SCB avlägsnar alla identitetsuppgifter kan rättelser inte ske efter det att materialet utlämnats till FHI och landstingen.

Kan någon se dina svar?

De uppgifter som du lämnar skyddas av sekretesslagen samt av bestämmelserna i personuppgiftslagen. Statistiksekreessen enligt 9 kap. 4§ sekretesslagen innebär bl.a. att alla som arbetar med undersökningen har tystnadsplikt. I de resultat som redovisas framgår aldrig vad enskilda personer har svarat. Numret högst upp på blanketten är till för att SCB under insamlingen ska kunna se vilka som har svarat och vilka som ska få en påminnelse. Efter avslutad bearbetning hos SCB avlägsnas alla identitetsuppgifter innan materialet överlämnas till FHI och respektive landsting för fortsatt bearbetning.

Datamaterial från undersökningen kan endast lämnas ut till andra landsting än de ovanstående eller forskare efter sekretess- prövning.

Svarskuvert och porto

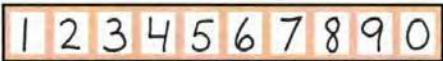

Skicka enkäten i det bifogade frankerade svarskuvertet eller besvara den via internet.

Vi ber dig svara så snart som möjligt!

Tack för din medverkan!

Instruktioner:

Enkäten kommer att läsas maskinellt. När du besvarar enkäten ber vi dig därför tänka på att:

- Använda kulspeppenna med svart eller blå färg, inte röd. Använd inte blyertspenna!
- Skriva tydliga siffror:
- Skriva tydliga och STORA bokstäver:
- Markera dina svar med kryss, så här och INTE så här
- Om du vill ändra ditt svar, täck hela rutan:
- Om du vill skriva mer text än vad som får plats på de anvisade raderna/boxarna eller om du vill förklara/förtydliga något:
  - skriv inte mellan eller i närheten av svarsrutorna
  - skriv i stället på eventuell kommentarsida

Hälsa

1. Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd?

- 1 Mycket bra
- 2 Bra
- 3 Någorlunda
- 4 Dåligt
- 5 Mycket dåligt

2. Om du tänker på din kroppsliga hälsa, hur många dagar *den senaste 30-dagarsperioden* skulle du säga att den inte varit god (pga. sjukdom, kroppsliga besvär eller skador)? *Ange antal dagar mellan 0 och 30.*

 dagar

3. Om du tänker på din psykiska hälsa, hur många dagar *den senaste 30-dagarsperioden* skulle du säga att den inte varit god (t.ex. pga. stress, nedstämdhet eller oro)? *Ange antal dagar mellan 0 och 30.*

 dagar

4. Hur många dagar *den senaste 30-dagarsperioden* hindrade dålig kroppslig eller psykisk hälsa din arbetsförmåga eller dina dagliga aktiviteter? *Ange antal dagar mellan 0 och 30.*

 dagar

5. Har du någon långvarig sjukdom, besvär efter olycksfall, någon nedsatt funktion eller annat långvarigt hälsoproblem?

- 1 Nej
- 2 Ja

Medför dessa besvär att din arbetsförmåga är nedsatt *eller* hindrar dig i dina andra dagliga sysselsättningar?

- 1 Nej, inte alls
- 2 Ja, i någon mån
- 3 Ja, i hög grad

6. Har du en eller flera fysiska, psykiska eller medicinska funktionsnedsättningar? *Svårigheterna ska inte bero på en tillfällig skada eller sjukdom.*

- 1 Ja, en
- 2 Ja, två
- 3 Ja, tre eller flera
- 4 Nej

Gå vidare till fråga 8

+

+

7. Innebär funktionsnedsättningen/funktionsnedsättningarna att du har svårigheter att delta i dagliga aktiviteter?

- 1 Ja, alltid eller nästan alltid
 2 Ja, ibland
 3 Nej, aldrig

8. Kan du utan svårighet se och urskilja vanlig text i en dagstidning?

- 1 Ja, utan glasögon
 2 Ja, med glasögon
 3 Nej

9. Kan du utan svårighet höra vad som sägs i samtal mellan flera personer?

- 1 Ja, utan hörapparat
 2 Ja, med hörapparat
 3 Nej

10. Kan du springa en kortare sträcka (ca 100 m)?

- 1 Ja Gå vidare till fråga 12
 2 Nej

**11. Är du på grund av ditt hälsotillstånd begränsad i någon av följande aktiviteter?
 Sätt ett kryss på varje rad.**

	Ja 1	Nej 2
a) Kan du gå upp ett trappsteg utan besvär? <i>t.ex. stiga på buss eller tåg</i>	☐	☐
b) Kan du ta en kortare promenad (ca 5 min) i någorlunda rask takt?	☐	☐
c) Behöver du hjälpmedel eller hjälp av någon annan person för att förflytta dig utomhus?	☐	☐

12. Har du någon/några av följande sjukdomar?

Sätt ett kryss på varje rad.

	Nej 1	Ja, men inga besvär 2	Ja, lätta besvär 3	Ja, svåra besvär 4
a) Diabetes	☐	☐	☐	☐
b) Astma	☐	☐	☐	☐
c) Allergi	☐	☐	☐	☐
d) Högt blodtryck	☐	☐	☐	☐

13. Hur lång är du?

Svara i hela centimeter.

cm

14. Hur mycket väger du?

Svara i hela kilo. Om du är gravid ange hur mycket du brukar väga.

kg

+

2

+

15. Har du något/några av följande besvär eller symtom?

a) Värk i skuldror, nacke eller axlar?

- 1 Nej
- 2 Ja, lätta besvär
- 3 Ja, svåra besvär

b) Ryggsmärtor, ryggvärk, höftsmärtor eller ischias?

- 1 Nej
- 2 Ja, lätta besvär
- 3 Ja, svåra besvär

c) Värk eller smärtor i händer, armbågar, ben eller knän?

- 1 Nej
- 2 Ja, lätta besvär
- 3 Ja, svåra besvär

d) Huvudvärk eller migrän?

- 1 Nej
- 2 Ja, lätta besvär
- 3 Ja, svåra besvär

e) Ängslan, oro eller ångest?

- 1 Nej
- 2 Ja, lätta besvär
- 3 Ja, svåra besvär

f) Trötthet?

- 1 Nej
- 2 Ja, lätta besvär
- 3 Ja, svåra besvär

g) Sömnsvårigheter?

- 1 Nej
- 2 Ja, lätta besvär
- 3 Ja, svåra besvär

h) Eksem eller hudutslag?

- 1 Nej
- 2 Ja, lätta besvär
- 3 Ja, svåra besvär

i) Öronsus (tinnitus)?

- 1 Nej
- 2 Ja, lätta besvär
- 3 Ja, svåra besvär

j) Inkontinens (urinläckage)?

- 1 Nej
- 2 Ja, lätta besvär
- 3 Ja, svåra besvär

k) Återkommande mag-/tarmbesvär?

- 1 Nej
- 2 Ja, lätta besvär
- 3 Ja, svåra besvär

l) Övervikt, fetma?

- 1 Nej
- 2 Ja, lätta besvär
- 3 Ja, svåra besvär

+

16. Har du *de senaste veckorna* kunnat koncentrera dig på allt du gjort?

- 1 Bättre än vanligt
2 Som vanligt
3 Sämre än vanligt
4 Mycket sämre än vanligt

18. Har du haft svårt att sova på grund av oro *de senaste veckorna*?

- 1 Inte alls
2 Inte mer än vanligt
3 Mer än vanligt
4 Mycket mer än vanligt

20. Upplever du att du har gjort nytta *de senaste veckorna*?

- 1 Mer än vanligt
2 Som vanligt
3 Mindre än vanligt
4 Mycket mindre än vanligt

22. Har du *de senaste veckorna* kunnat fatta beslut i olika frågor?

- 1 Bättre än vanligt
2 Som vanligt
3 Sämre än vanligt
4 Mycket sämre än vanligt

24. Har du ständigt känt dig spänd *de senaste veckorna*?

- 1 Inte alls
2 Inte mer än vanligt
3 Mer än vanligt
4 Mycket mer än vanligt

26. Har du *de senaste veckorna* känt att du inte kunnat klara dina problem?

- 1 Inte alls
2 Inte mer än vanligt
3 Mer än vanligt
4 Mycket mer än vanligt

+

17. Har du *de senaste veckorna* känt att du kunnat uppskatta det du gjort om dagarna?

- 1 Mer än vanligt
2 Som vanligt
3 Mindre än vanligt
4 Mycket mindre än vanligt

19. Har du *de senaste veckorna* kunnat ta itu med dina problem?

- 1 Bättre än vanligt
2 Som vanligt
3 Sämre än vanligt
4 Mycket sämre än vanligt

21. Har du ständigt *de senaste veckorna* känt dig olycklig och nedstämd?

- 1 Inte alls
2 Inte mer än vanligt
3 Mer än vanligt
4 Mycket mer än vanligt

23. Har du *de senaste veckorna* förlorat tron på dig själv?

- 1 Inte alls
2 Inte mer än vanligt
3 Mer än vanligt
4 Mycket mer än vanligt

25. Har du tyckt att du varit värdelös *de senaste veckorna*?

- 1 Inte alls
2 Inte mer än vanligt
3 Mer än vanligt
4 Mycket mer än vanligt

27. Har du på det hela taget känt dig någorlunda lycklig *de senaste veckorna*?

- 1 Mer än vanligt
2 Som vanligt
3 Mindre än vanligt
4 Mycket mindre än vanligt

+

+

28. Känner du dig för närvarande stressad?

Med stress menas ett tillstånd då man känner sig spänd, rastlös, nervös, orolig eller okoncentrerad.

- 1 Inte alls
- 2 I viss mån
- 3 Ganska mycket
- 4 Våldigt mycket

29. Har du någon gång kommit i den situationen att du allvarligt övervägt att ta ditt liv?

- 1 Nej
- 2 Ja, en gång
- 3 Ja, flera gånger

30. Har du någon gång försökt ta ditt liv?

- 1 Nej
- 2 Ja, en gång
- 3 Ja, flera gånger

31. Har du under de senaste tre månaderna använt något eller några av följande läkemedel?

Sätt ett kryss på varje rad.

	Nej	Ja
	1	2
a) Magsårs/magkatarrsmedicin	☐	☐
b) Astma/allergimedien	☐	☐
c) Diabetesmedicin	☐	☐
d) Blodtryckssänkande medicin	☐	☐
e) Sömnmedel/insomningsmedicin	☐	☐
f) Antidepressiv medicin	☐	☐
g) Lugnande/ångestdämpande medicin	☐	☐
h) Smärtstillande medicin med recept	☐	☐
i) Smärtstillande medicin utan recept	☐	☐
j) Blodfettssänkande medicin	☐	☐
k) Annan medicin	☐	☐

32. Har du under de senaste tre månaderna haft kontakt med sjukvården?

Gäller egna besvär eller sjukdom.

- 1 Nej
- 2 Ja

+

+

33. Har du under de senaste tre månaderna besökt eller besökts av någon av följande?
Gäller egna besvär eller sjukdom. Sätt ett kryss på varje rad.

	Nej	Ja, en gång	Ja, flera gånger
	1	2	3
a) Läkare på sjukhus	☐	☐	☐
b) Läkare på vårdcentral, privat-, företagsläkare och dyl.	☐	☐	☐
c) Distriktssköterska	☐	☐	☐
d) Ungdomsmottagning	☐	☐	☐
e) Kurator	☐	☐	☐
f) Psykolog	☐	☐	☐
g) Sjukgymnast	☐	☐	☐
h) Naprapat, kiropraktor, homeopat och dyl.	☐	☐	☐
i) Varit inlagd på sjukhus	☐	☐	☐

34. a) Har du under de senaste tre månaderna ansett dig vara i behov av läkarvård men ändå avstått från att söka vård?

1 Nej   **—————▶** Gå vidare till fråga 35

2 Ja

b) Vilken var orsaken/orsakerna till att du inte sökte läkarvård?

Flera alternativ kan anges.

1 Besvären gick över

1 För långa väntetider

1 Svårt komma fram på telefon

1 Fick inte besökstid snabbt nog

1 Negativa erfarenheter från tidigare besök

1 Ekonomiska skäl

1 Hade inte tid

1 Visste inte vart jag skulle vända mig

1 Annan orsak

35. Hur tycker du att din tandhälsa är?

1 Mycket bra

2 Ganska bra

3 Varken bra eller dålig

4 Ganska dålig

5 Mycket dålig

+

+

36. När var du senast hos tandläkare/tandhygienist?

- 1 För mindre än ett år sedan
- 2 För ett till två år sedan
- 3 För tre till fem år sedan
- 4 För mer än fem år sedan
- 5 Har aldrig varit hos tandläkare/tandhygienist
- 6 Vet inte/kommer inte ihåg

37. a) Har du under de senaste tre månaderna ansett dig vara i behov av tandläkarvård men ändå avstått från att söka vård?

- 1 Nej   **—————>** Gå vidare till fråga 38
- 2 Ja

b) Vilken var orsaken/orsakerna till att du inte sökte tandläkarvård?

Flera alternativ kan anges.

- 1 Besvären gick över
- 1 Ekonomiska skäl
- 1 Drar mig för att gå (tandläkarskräck)
- 1 Hade inte tid
- 1 Annan orsak

Levnadsvanor

38. Hur mycket har du rört och ansträngt dig kroppsligt på fritiden under de senaste 12 månaderna?

Om din aktivitet varierar mellan t.ex. sommar och vinter, så försök att ta ett genomsnitt. Obs! Kryssa endast i ett alternativ.

- 1 Stillasittande fritid
Du ägnar dig mest åt läsning, TV, bio eller annan stillasittande sysselsättning på fritiden. Du promenerar, cyklar eller rör dig på annat sätt mindre än 2 timmar i veckan.
- 2 Måttlig motion på fritiden
Du promenerar, cyklar eller rör dig på annat sätt under minst 2 timmar i veckan oftast utan att svettas. I detta inräknas också promenad eller cykling till och från arbetet, övriga promenader, ordinarie trädgårdsarbete, fiske, bordtennis, bowling.
- 3 Måttlig, regelbunden motion på fritiden
Du motionerar regelbundet 1-2 gånger per vecka minst 30 minuter per gång med löpning, simning, tennis, badminton eller annan aktivitet som gör att du svettas.
- 4 Regelbunden motion och träning
Du ägnar dig åt t.ex. löpning, simning, tennis, badminton, motionsgymnastik eller liknande vid i genomsnitt minst 3 tillfällen per vecka. Vardera tillfället varar minst 30 minuter per gång.

39. Hur mycket tid ägnar du en vanlig vecka åt måttligt ansträngande aktiviteter som får dig att bli varm?

T.ex. promenader i rask takt, trädgårdsarbete, tyngre hushållsarbete, cykling, simning. Det kan variera under året, men försök ta något slags genomsnitt. Ange ett alternativ.

- 1 5 timmar per vecka eller mer
- 2 Mer än 3 timmar, men mindre än 5 timmar per vecka
- 3 Mellan 1 till 3 timmar per vecka
- 4 Högst en timme per vecka
- 5 Inte alls

40. a) Hur ofta äter du grönsaker och rotfrukter?

Gäller alla typer av grönsaker, baljväxter och rotfrukter (utom potatis). Gäller färska, frysta, konserverade, stuvade, grönsaksjuicer, grönsakssoppor mm. Det kanske varierar under året, men försök ta något slags genomsnitt. Ange ett alternativ.

- 1 3 gånger per dag eller oftare
- 2 2 gånger per dag
- 3 1 gång per dag
- 4 5-6 gånger per vecka
- 5 3-4 gånger per vecka
- 6 1-2 gånger per vecka
- 7 Några gånger per månad eller aldrig

b) Hur ofta äter du frukt och bär?

Gäller alla typer av frukt och bär (färska, frysta, konserverade, juicer, kompott, mm). Det kanske varierar under året, men försök ta något slags genomsnitt. Ange ett alternativ.

- 1 3 gånger per dag eller oftare
- 2 2 gånger per dag
- 3 1 gång per dag
- 4 5-6 gånger per vecka
- 5 3-4 gånger per vecka
- 6 1-2 gånger per vecka
- 7 Några gånger per månad eller aldrig

Rök- och snusvanor

Frågorna omfattar alla rökverk, dvs. cigaretter, cigariller, cigarrer och pipor.

41. Röker du dagligen?

- 1 Ja   **—————>** *Gå vidare till fråga 44*
- 2 Nej

42. Händer det att du röker någon gång då och då?

- 1 Nej
- 2 Ja

+

+

43. Har du tidigare rökt dagligen under minst 6 månader?

1 Nej

2 Ja

44. Snusar du dagligen?

1 Ja **—————▶** *Gå vidare till fråga 47*

2 Nej

45. Händer det att du snusar någon gång då och då?

1 Nej

2 Ja

46. Har du tidigare snusat dagligen under minst 6 månader?

1 Nej

2 Ja

47. Hur ofta vistas du inomhus i lokaler där andra personer röker eller nyss har rökt?

Sätt ett kryss på varje rad.

	Varje dag	Någon/några gånger/vecka	Någon/några gånger/mån	Mer sällan eller aldrig
	1	2	3	4
a) I ditt hem	☐	☐	☐	☐
b) På arbetet	☐	☐	☐	☐
c) På café, bar eller restaurang	☐	☐	☐	☐
d) På annan plats inomhus, t.ex. hos vänner, i bilen	☐	☐	☐	☐

48. Har du någon gång använt hasch eller marijuana?

1 Nej

2 Ja, för mer än ett år sedan

3 Ja, det senaste året

4 Ja, den senaste månaden

Spelvanor

49. Har du någon gång under de 12 senaste månaderna köpt lotter eller satsat pengar på spel?

Med spel menas t.ex. trisslott, bingolotto, kasinospel, tips, spel på hästar eller liknande och spel om pengar över Internet såsom poker eller vadslagning.

1 Nej **—————▶** *Gå vidare till fråga 52*

2 Ja

50. Hur mycket pengar har du satsat på spel de senaste 7 dagarna?

Har spelat för

--	--	--	--	--	--	--

 kronor

+

+

+ 1 Har inte satsat några pengar de senaste 7 dagarna

+

+

+

+

+

51. Hur många gånger har du under de senaste 12 månaderna ...

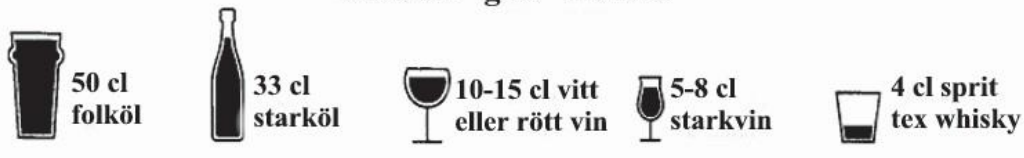
Sätt ett kryss på varje rad.

	Aldrig	1-2 ggr	3 ggr eller fler
	1	2	3
a) ... försökt minska ditt spelande?	☐	☐	☐
b) ... känt dig rastlös och irriterad om du inte kunnat spela?	☐	☐	☐
c) ... ljugit om hur mycket du spelat?	☐	☐	☐

Alkoholvanor

Med "alkohol" menas folköl, mellan-/starköl, alkoholstark cider, vin, starkvin och sprit.
Besvara frågorna så noggrant och ärligt som möjligt.

Med ett "glas" menas:

52. Hur ofta har du druckit alkohol under de senaste 12 månaderna?

- 1 4 gånger/vecka eller mer
 2 2-3 gånger/vecka
 3 2-4 gånger/månad
 4 1 gång/månad eller mer sällan
 5 Aldrig → Gå vidare till fråga 56

53. Hur många "glas" (se exempel) dricker du en typisk dag då du dricker alkohol?

- 1 1-2
 2 3-4
 3 5-6
 4 7-9
 5 10 eller fler
 6 Vet inte

54. Hur ofta dricker du sex "glas" eller fler vid samma tillfälle?

- 1 Dagligen eller nästan varje dag
 2 Varje vecka
 3 Varje månad
 4 Mer sällan än en gång i månaden
 5 Aldrig

+

+

+

+

55. Hur ofta har du under *de senaste 12 månaderna* druckit så mycket alkohol att du varit berusad?

- 1 Dagligen eller nästan dagligen
 2 Några gånger/vecka
 3 1 gång/vecka
 4 2-3 gånger/månad
 5 1 gång/månad
 6 Någon eller några gånger per halvår
 7 Mer sällan eller aldrig

Ekonomiska förhållanden

56. Om du plötsligt skulle hamna i en oförutsedd situation, där du på *en vecka* måste skaffa fram 15 000 kronor, skulle du klara det?

- 1 Ja
 2 Nej

57. Har det under *de senaste 12 månaderna* hänt att du haft svårigheter att klara de löpande utgifterna för mat, hyra, räkningar m.m.?

- 1 Nej
 2 Ja, vid ett tillfälle
 3 Ja, vid flera tillfällen

Arbete och sysselsättning

58. Vilken är din nuvarande sysselsättning?

Flera alternativ kan anges.

1 Yrkesarbetar   % av heltid

1 Tjänstledig eller föräldraledig

1 Studerar, praktiserar

1 Arbetsmarknadsåtgärd

1 Arbetslös

1 Ålderspensionär

1 Sjuk-/aktivitetsersättning (förtids-, sjukpensionerad)

1 Långtidssjukskriven (mer än 3 månader)

1 Sköter eget hushåll

1 Annat, skriv i rutan:

+

+

Trygghet och Sociala relationer

63. Händer det att du avstår från att gå ut ensam av rädsla för att bli överfallen, rånad eller på annat sätt ofredad?

- 1 Nej
- 2 Ja, ibland
- 3 Ja, ofta

64. a) Har du under *de senaste 12 månaderna* blivit utsatt för fysiskt våld?

- 1 Ja
- 2 Nej   **—————>** Gå vidare till fråga 65

b) Var skedde våldet?

Flera alternativ kan anges.

- 1 På arbetsplatsen/i arbetet/i skolan
- 1 I hemmet
- 1 I annans bostad/i bostadsområdet
- 1 På allmän plats/på nöjesställe/på tåg, buss, tunnelbana
- 1 Någon annanstans

65. Har du under *de senaste 12 månaderna* blivit utsatt för hot eller hotelser om våld så att du blev rädd?

- 1 Ja
- 2 Nej

66. Har du under *de senaste tre månaderna* blivit behandlad/bemött på ett sätt så att du känt dig kränkt?

- 1 Nej   **—————>** Gå vidare till fråga 68
- 2 Ja, någon gång
- 3 Ja, flera gånger

67. Hade den kränkande behandlingen/bemötandet samband med något av följande?

Flera alternativ kan anges.

- 1 Etnisk tillhörighet
- 1 Kön
- 1 Sexuell läggning
- 1 Ålder
- 1 Funktionshinder
- 1 Religion
- 1 Hudfärg
- 1 Utseende
- 1 Annat
- 1 Vet ej

+

+

68. Har du någon du kan dela dina innersta känslor med och anförtra dig åt?

- 1 Ja
2 Nej

69. Kan du få hjälp av någon/några personer om du har praktiska problem *eller* är sjuk?

T.ex. få råd, låna saker, hjälp med matinköp, reparationer etc.

- 1 Ja, alltid
2 Ja, för det mesta
3 Nej, för det mesta inte
4 Nej, aldrig

70. Tycker du att man i allmänhet kan lita på de flesta människor?

- 1 Ja
2 Nej

71. Har du deltagit i någon av följande aktiviteter under *de senaste 12 månaderna*:

Flera alternativ kan anges.

- 1 Studiecirkel/kurs på din arbetsplats
1 Studiecirkel/kurs på din fritid
1 Fackföreningsmöte
1 Annat föreningsmöte
1 Teater/bio
1 Konstutställning
1 Religiös sammankomst
1 Sporttillställning
1 Skrivit insändare i tidning/tidskrift
1 Demonstration av något slag
1 Offentlig tillställning *t.ex. nattklubb, danstillställning eller liknande*
1 Större släktsammankomst
1 Privat fest hos någon
1 Inget av ovanstående

+

+

+

+

72. Vilket förtroende har du för följande institutioner/politiker i samhället?

Sätt ett kryss på varje rad.

	Mycket stort	Ganska stort	Inte särskilt stort	Inget alls	Har ingen åsikt
	1	2	3	4	5
a) Sjukvården	☐	☐	☐	☐	☐
b) Skolan	☐	☐	☐	☐	☐
c) Polisen	☐	☐	☐	☐	☐
d) Socialtjänsten	☐	☐	☐	☐	☐
e) Arbetsförmedlingen	☐	☐	☐	☐	☐
f) Försäkringskassan	☐	☐	☐	☐	☐
g) Domstolar	☐	☐	☐	☐	☐
h) Riksdagen	☐	☐	☐	☐	☐
i) Politiker i ditt landsting/region	☐	☐	☐	☐	☐
j) Politiker i kommunen	☐	☐	☐	☐	☐
k) Fackföreningar	☐	☐	☐	☐	☐

Bakgrund**73. Vilket år är du född?**

År:

74. Är du man eller kvinna?

- 1 Man
2 Kvinna

75. Hur bor du?

- 1 Egen villa/radhus
2 Bostadsrätt/andelsrätt
3 Hyresrätt
4 Inneboende, studentlägenhet/rum
5 Annat

+

+

Har du några frågor?

Om du vill veta mer om undersökningen eller hur du ska besvara enkäten är du välkommen att ringa eller skriva e-post till Statistiska centralbyrån eller Statens folkhälsoinstitut. Om du bor i Gävleborgs län kan du även kontakta Landstinget Gävleborg.

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

019-17 69 10

folkhalsa@scb.se

STATENS
FOLKHÄLSOINSTITUT

063-19 97 26
08-566 135 41
063-19 97 19

cecilia.wadman@fhi.se
gunnel.bostrom@fhi.se
ann-sofie.karlsson@fhi.se

Samhällsmedicin
Landstinget Gävleborg

026-15 50 24

johanna.alfredsson@lg.se

Kalibreringsrapport

1 Inledning

I en urvalsundersökning är alltid skattningarna behäftade med *urvalsfel* beroende på att endast en delmängd (urval) av populationen studeras. Ett annat fel uppkommer om vi inte lyckas få svar från alla personer (bortfall) och om de avviker från de svarande med avseende på undersökningsvariablerna. Detta fel kallas för *bortfallsfel*.

För att underlätta användningen av statistiken är det värdefullt om storleken på felen kan uppskattas. Av nämnda feltyper är det endast storleken på urvalsfelet som kan skattas med hjälp av urvalsinformation. Kunskap om bortfallsfelet kan i regel bara fås på ett indirekt och approximativt sätt genom att utnyttja registervariabler.

Både urvalsfel och bortfallsfel kan reduceras genom att använda ett effektivt uppräkningsförfarande. I följande avsnitt redovisas hur det görs i denna undersökning.

2 Hjälpinformation

Viss hjälpinformation utnyttjas vanligtvis även före estimationen, t.ex. för bildande av stratifierade urvalsdesigner. Denna undersökning har stratifierats efter område (se teknisk rapport). Det kan dock finnas ytterligare hjälpinformation som är effektiv i estimationen.

Det centrala arbetet för att få god kvalitet på skattningarna, då kalibreringsestimatorn används, är att använda ”stark” hjälpinformation. I följande avsnitt beskrivs detta arbete för denna undersökning.

2.1 Tänkbara hjälpvariabler

Vid val av hjälpvariabler är det tre kriterier som ska beaktas (se Lundström och Särndal 2001):

- Det första kriteriet är att variabeln samvarierar väl med svarsbenägenheten (-sannolikheten). Det är det viktigaste kriteriet eftersom det leder till en minskning av bortfallskevheten för alla skattningar.
- Det andra kriteriet är att variabeln samvarierar väl med (viktiga) målvariabler. Om så är fallet minskar bortfallsbiasen för de skattningar som byggs upp av dessa målvariabler. Även variansen minskar för dessa skattningar.

- Det tredje kriteriet är att variabeln avgränsar (viktiga) redovisningsgrupper. Det leder framförallt till minskad varians i skattningar för dessa redovisningsgrupper.

Tänkbara hjälpvariabler, det vill säga variabler som tros uppfylla de ovan uppsatta kriterierna, hämtades ifrån RTB (Registret över totalbefolkningen) och Utbildningsregistret. Kategoriindelningarna är desamma som i kalibreringen av 2006 års nationella folkhälsoenkät. Hjälpvariablerna är definierade enligt tabell 1.

Tabell 1. Tänkbara hjälpvariabler

Variabel (benämning)	Kategorier (koder)
KÖN	1 = Man 2 = Kvinna
ÅLDER	1 = 16 – 29 2 = 30 – 44 3 = 45 – 64 4 = 65 – 84
ALDKON	1 = Man 16-29 år, 5 = Kvinna 16-29 år 2 = Man 30-44 år, 6 = Kvinna 30-44 år, 3 = Man 45-64 år, 7 = Kvinna 45-64 år, 4 = Man 65-84 år, 8 = Kvinna 65-84 år
UTB (=utbildningsnivå)	1 = Lågutbildade 2 = Mellannivå 3 = Högutbildade Se bilaga 6 för vidare förklaring.
FODL (=födelseland)	1 = Födda i Sverige 2 = Övriga Norden 3 = Övriga Europa 4 = Övriga världen
CIV (=civilstånd)	1 = Gift eller registrerat partnerskap 2 = Övriga
INK (=inkomst)	1 = 0 – 84 tkr 2 = 85 – 205 tkr 3 = 206 tkr –
STORSTAD	1 = Bor i området ”stor-Göteborg” 0 = Är inte en storstadsbo
HSN-område	1 = HSN01 7 = HSN07 2 = HSN02 8 = HSN08 3 = HSN03 9 = HSN09 4 = HSN04 10 = HSN10 5 = HSN05 11 = HSN11 6 = HSN06 12 = HSN12

I följande avsnitt analyserar vi variablerna i tabell 1 för att slutligen bestämma en hjälpvektor.

3 Analys av hjälpinformation

3.1.1 Kriterium 1: Variabeln samvarierar med svarsbenägenheten

För att se huruvida hjälpvariablerna uppfyller det första kriteriet, studeras sambandet mellan den dikotoma variabeln svarande/bortfall och hjälpvariablerna. Det görs genom att beräkna skattad andel svarande i olika grupper, bestämda av respektive hjälpvariabel. Vid skattningen används designvikten.

Vid stora skillnader mellan svarsandelarna utgör variabeln en stark kandidat till hjälpvariabel.

Tabell 2 Skattad procentuell andel svarande fördelat på kön.

	Män	Kvinnor
Svarsandel (%)	51,8	63,7

Tabell 3 Skattad procentuell andel svarande fördelat per åldersgrupp.

	16-29	30-44	45-64	65-84
Svarsandel (%)	48,1	51,6	61,5	70,7

Tabell 4 Skattad procentuell andel svarande fördelat på kön*åldersgrupp.

	M, 16-29	M, 30-44	M, 45-64	M, 65-84	K, 16-29	K, 30-44	K, 45-64	K, 65-84
Svarsandel (%)	40,0	44,2	55,7	70,5	56,3	59,6	67,4	70,8

Tabell 5 Skattad procentuell andel svarande fördelat per utbildningsgrupp.

	Låg	Mellan	Hög
Svarsandel (%)	55,0	57,9	68,3

Tabell 6 Skattad procentuell andel svarande fördelat per grupp av födelse-land.

	Sverige	Övriga Norden	Övriga Europa	Övriga världen
Svarsandel (%)	60,0	58,7	47,4	36,9

Tabell 7 Skattad procentuell andel svarande fördelat per civilståndsgrupp.

	Gift/RP	Övriga
Svarsandel (%)	65,0	52,2

Tabell 8 Skattad procentuell andel svarande fördelat per inkomstgrupp.

	0-84	85-205	206--
Svarsandel (%)	46,7	58,8	62,2

Tabell 9 Skattad procentuell andel svarande fördelat per variabeln storstad.

	Storstad	Övriga
Svarsandel (%)	55,8	59,9

Tabell 10 Skattad procentuell andel svarande fördelat per HSN-område, numrering enligt tabell 1.

HSN-område	1	2	3	4	5	6
Svarsandel (%)	59,0	56,2	58,6	56,8	56,5	61,0
HSN-område	7	8	9	10	11	12
Svarsandel (%)	57,6	60,9	61,1	60,2	54,2	51,5

Tabellerna 2-10 visar andel svarande inom olika klasser av hjälpvariablerna. T ex ser man i tabell 2 att 51,8 % av männen har besvarat frågeblanketten. Av kvinnorna är det 63,7 % som har svarat.

På samma sätt visas andel svarande inom respektive hjälpvariabels klasser i tabellerna 3-10 och man ser att hjälpvariablerna är starka beträffande kriterium 1.

3.1.2 Kriterium 2: Variabeln samvarierar med (viktiga) målvariabler

Det är inte möjligt att hitta hjälpvariabler som samvarierar med alla målvariabler. Därför studeras samvariationen med ett antal målvariabler, som bedömts viktiga i den här undersökningen.

9 målvariabler har valts ut och från dessa konstrueras dikotoma (kan anta två värden) variabler. Dessa variabler är förklarade i tabell 11.

Tabell 11. Konstruerade målvariabler

Målvariabel	Förklaring (se även frågeformuläret)
Hälsa	Fråga 1: 1=Dåligt och mycket dåligt allmänt hälsotillstånd
Ängslan	Fråga 15e: 1=Besvär av ängslan, oro eller ångest.
Värk	Fråga 15a-c: 1=Svåra besvär av värk
Fritid	Fråga 39: 1=Stillasittande fritid.
Frukt	Fråga 41a-b 1=De som konsumerar tillräckligt mycket frukt och grönt mot resten.
Ej rökare	Fråga 42: 1=Röker ej dagligen.
Alkohol	Frågorna 53-55: 1=Riskkonsumtion av alkohol.
Kontant	Fråga 57: 1=Ja. (Har kontantmarginal)
Socialt	Fråga 70: 1=Är socialt deltagande

I nedanstående tabeller skattas den procentuella andelen inom olika redovisningsgrupper, bestämda av hjälpvariablerna, som har en viss egenskap (se tabell 11). Skattningarna görs med hjälp av ”konventionell” teknik.

Tabell 12. Kön

	Män	Kvinnor
Hälsa	6,4	7,4
Ängslan	25,2	37,4
Värk	12,2	18,1
Fritid	13,2	12,3
Frukt	15,2	32,2
Ej rökare	88,3	85,1
Alkohol	19,8	12,8
Kontant	84,8	78,3
Socialt	91,6	92,9

Tabell 13. Ålder

	16-29	30-44	45-64	65-84
Hälsa	3,4	5,2	9,1	8,3
Ängslan	36,5	29,8	32,4	29,7
Värk	5,6	10,5	20,2	20,9
Fritid	9,2	11,6	12,5	16,9
Frukt	22,8	23,7	27,5	22,4
Ej rökare	88,8	87,6	82,0	90,5
Alkohol	34,8	16,9	13,2	4,5
Kontant	69,6	79,6	84,9	86,4
Socialt	96,1	96,2	93,0	84,1

Tabell 14. Kön*Ålder

	Man, 16-29	Man, 30-44	Man, 45-64	Man, 65-84	Kvinna, 16-29	Kvinna, 30-44	Kvinna, 45-64	Kvinna, 65-84
Hälsa	2,5	4,7	8,6	7,7	4,1	5,7	9,5	8,8
Ängslan	25,6	23,8	27,3	23,2	44,3	34,7	36,7	35,4
Värk	3,0	7,8	16,4	16,7	7,5	12,8	23,4	24,6
Fritid	10,2	12,8	14,1	14,4	8,5	10,6	11,2	19,2
Frukt	14,3	13,6	16,5	15,3	28,9	31,9	36,6	28,6
Ej rökare	91,2	89,9	84,2	90,7	87,0	85,8	80,2	90,4
Alkohol	39,0	24,3	16,8	6,5	31,8	11,0	10,2	2,8
Kontant	75,1	83,9	87,0	89,2	65,7	76,2	83,1	84,0
Socialt	96,1	96,3	92,0	83,0	96,1	96,0	93,8	85,1

Tabell 15. Utbildningsnivå

	Låg	Mellan	Hög
Hälsa	8,7	5,5	4,2
Ängslan	33,4	31,3	28,3
Värk	20,3	11,2	7,9
Fritid	16,1	9,7	7,8
Frukt	21,5	25,1	33,0
Ej rökare	83,5	88,0	93,3
Alkohol	13,6	21,2	14,0
Kontant	76,1	83,7	92,6
Socialt	87,8	96,6	98,2

Tabell 16. Födelseland

	Sverige	Övriga Norden	Övriga Europa	Övriga världen
Hälsa	5,9	10,7	16,3	14,3
Ängslan	30,7	33,4	40,6	44,8
Värk	13,6	28,4	28,6	27,5
Fritid	11,1	13,7	24,9	30,5
Frukt	24,2	23,4	29,5	26,9
Ej rökare	87,6	76,9	78,4	83,3
Alkohol	16,8	15,5	8,2	7,4
Kontant	83,5	78,7	67,4	52,5
Socialt	93,4	85,0	82,6	86,4

Tabell 17. Civilstånd

	Gift/RP	Övriga
Hälsa	6,8	7,1
Ängslan	27,7	35,8
Värk	16,8	14,2
Fritid	12,4	13,0
Frukt	26,7	22,5
Ej rökare	89,2	84,0
Alkohol	9,4	22,1
Kontant	88,0	74,9
Socialt	92,8	91,8

Tabell 18. Inkomst

	0-84	85-205	206--
Hälsa	6,0	11,3	4,4
Ängslan	38,8	38,3	25,1
Värk	10,9	23,8	11,4
Fritid	14,3	17,2	9,1
Frukt	23,8	24,1	25,1
Ej rökare	87,3	83,6	88,3
Alkohol	25,7	10,8	16,0
Kontant	64,8	76,6	90,2
Socialt	91,0	86,9	96,4

Tabell 19. Storstad

	Storstad	Övriga
Hälsa	7,1	6,8
Ängslan	33,1	30,5
Värk	14,9	16,0
Fritid	13,3	12,0
Frukt	25,6	23,4
Ej rökare	86,6	86,4
Alkohol	17,7	14,0
Kontant	81,2	81,3
Socialt	92,9	91,6

Tabell 20. HSN-område, numrering enligt tabell 1.

	1	2	3	4	5	6
Hälsa	7,6	6,0	7,4	5,7	6,3	5,2
Ängslan	28,5	29,7	32,2	30,9	33,8	28,0
Värk	16,4	17,7	16,0	15,5	11,8	14,2
Fritid	11,9	13,4	11,6	10,5	10,2	10,0
Frukt	23,8	19,2	23,4	23,2	28,0	24,4
Ej rökare	87,5	86,5	86,0	86,9	88,3	88,9
Alkohol	15,4	12,4	14,6	15,7	21,6	14,3
Kontant	82,1	80,5	82,5	84,5	84,8	84,4
Socialt	90,5	89,7	91,1	93,3	95,3	93,6
	7	8	9	10	11	12
Hälsa	6,1	6,6	6,5	6,9	8,4	10,0
Ängslan	31,3	29,5	30,2	31,8	32,9	38,5
Värk	14,1	15,9	15,3	16,6	17,6	17,9
Fritid	12,6	12,7	10,9	12,7	17,4	19,1
Frukt	27,3	24,4	24,5	21,6	22,9	25,6
Ej rökare	87,0	84,2	88,3	87,2	85,2	83,6
Alkohol	15,2	15,6	11,7	13,6	16,7	17,5
Kontant	84,5	81,2	80,7	80,2	78,4	70,4
Socialt	94,3	91,4	92,6	92,3	91,1	89,3

Här ser vi att hjälpvariablerna också är betydelsefulla för kriterium 2. T ex ser vi att uppskattningsvis 25,2 % av männen har besvär av ängslan, oro eller ångest medan 37,4 % av kvinnorna har angett dessa besvär. Uppskattningsvis 15,2 % av männen och 32,2 % av kvinnorna konsumerar tillräckligt mycket frukt och grönt dagligen o s v.

3.1.3 Kriterium 3: Variabeln avgränsar (viktiga) redovisningsgrupper

Om hjälpvariabeln avgränsar viktiga redovisningsgrupper kan kvaliteten bli bättre i dessa grupper. Framförallt blir skattningarna säkrare om hjälpvariabeln väl avgränsar redovisningsgruppen.

Kalibreringsestimatoern ger konsistenta skattningar i den meningen att estimatoern ger exakta skattningar för utnyttjade registertotaler. Det är därför viktigt att vid val av hjälpvariabler fundera på vilka skattningar man vill få konsistenta.

Samtliga hjälpvariabler som undersöks i kalibreringsanalysen kan komma att avgränsa redovisningsgrupper och avgränsningarna har gjorts utifrån lämpliga redovisningsgrupper.

3.2 Slutligt val av hjälpvektor

Efter en sammanvägning av analysen kring de tre kriterierna samt efter kontroll av vikternas fördelning används följande hjälpvektor:

HSN-område+aldkon+utbildning+födelseland+civilstånd+inkomst+storstad

4 Teknisk beskrivning av urval och estimation

Vi har en population U bestående av N personer. De parametrar vi är intresserade av är vanligtvis funktioner av två totaler $Y = \sum_U y_k$ och $Z = \sum_U z_k$, där y_k är värdet på variabel y för person k och z_k värdet på en annan variabel för samma person. Vanligtvis är y (och även z) en dikotom variabel, d.v.s.

$$y_k = \begin{cases} 1 & \text{om person } k \text{ har studerade egenskap} \\ 0 & \text{för övrigt} \end{cases} \quad (4.1)$$

Vanligtvis är vi också intresserade av parametrar för redovisningsgrupper. Låt oss benämna dessa $U_1, \dots, U_d, \dots, U_D$, där $U = \bigcup_{d=1}^D U_d$. Totalen för redovisningsgrupp d kan skrivas

$$Y_d = \sum_U y_{dk} \quad (4.2)$$

$$\text{där } y_{dk} = \begin{cases} y_k & \text{för } k \in U_d \\ 0 & \text{för övrigt.} \end{cases}$$

Z_d bildas på likartat sätt.

En generell parameter för redovisningsgrupp d (d kan också avse hela populationen) kan skrivas $\theta_d = C \frac{Y_d}{Z_d}$, där C är en konstant.

Den vanligaste parametern är en procentuell andel, som erhålles när $C = 100$ och $z_k = 1$ för alla k , och y är definierad enligt (4.1). Om vi låter N_d vara

antalet personer i redovisningsgrupp d , då kan parametern skrivas

$$P_d = 100 \frac{\sum_U y_{dk}}{N_d} \quad (4.3)$$

Vi drar ett obundet slumpmässigt urval s_h av storleken n_h från stratum h

($h = 1, \dots, H$), men p.g.a. övertäckning och bortfall har vi endast svarsmängden r_h av storleken m_h att utföra beräkningarna på. Storleken på

stratum h ger vi beteckningen N_h .

Den "konventionella" estimatorm (för Y_d), har följande form:

$$\hat{Y}_d = \sum_{h=1}^H \frac{N_h}{m_h} \sum_{r_h} y_{dk} \quad (4.4)$$

I estimator (4.4) används ingen ytterligare hjälpinformation än stratifieringsinformationen.

I syfte att erhålla en estimator med mindre urvalsfel och bortfallsskevhet än estimator (4.4) utnyttjar vi hjälpinformation också i estimationen. Vi bildar en hjälpvektor $\mathbf{x}_k$, som anger till vilka kategorier av *HSN-område+aldkon+utbildning+födelseland+civilstånd+inkomst+storstad* som person k hör. Från RTB och Utbildningsregistret framställer vi hjälptotalerna $\sum_{U_d} \mathbf{x}_k$. Vi utnyttjar denna hjälpinformation i en kalibreringsestimator.

$$\hat{y}_{wd} = \sum_k d_k^* g_k y_{dk} \quad (4.5)$$

där

$$d_k^* = d_k \cdot f_k = 1 \left(\pi_{kk} \right) \text{ för } k \in r,$$

så att

w_k = den totala vikten för objekt k

π_k = inklusionssannolikhet för objekt k

$\hat{\theta}_k$ = den skattade svarssannolikheten där det antas att personer syftar med samma sannolikhet och oberoende av varandra

$d_k = (1 | \pi_k) =$ designvikt

$f_k = (1 | \hat{\theta}_k) =$ bortfallsvikten

$g_k =$ justeringsfaktor som baseras på hjälpinformationen

och

$$g = 1 + \left(\sum_k \mathbf{x}_k - \sum_k d_k^* \mathbf{x}_k \right) \left(\sum_k d_k^* \mathbf{x}_k \mathbf{x}_k' \right)^{-1} \mathbf{x}_k \quad (4.6)$$

Vid skattning av en parameter av typen $\theta_d = C \frac{Y_d}{Z_d}$ skattas respektive total

med hjälp av kalibreringsvikterna $d_k^* g_k$.

Referenser:

Lundström S. och Särndal C.-E. (2001). *Estimation in the Presence of Nonresponse and Frame Imperfection*. Stockholm: Statistics Sweden

Andersson C. och Nordberg L. (1998). *A User's Guide to CLAN 97 – a SAS-program for computation of point- and standard error estimates in sample surveys*. Statistics Sweden

Särndal, Swensson och Wretman (1992): *Model Assisted Survey Sampling*. New York: Springer Verlag.

Kalibrering – viktiga målvariabler 2007

Frågenumren hänvisar till den nationella enkäten.

F1: Allmänt hälsotillstånd: Dåligt+mycket **dåligt** mot resten.

F15e): Lätta eller svåra besvär av **ängslan, oro eller ångest** mot resten.

F15a)b)c): Svåra besvär av värk enligt a) eller b) eller c) mot resten. Gör en summavariabel där varje variabel är dikotomiserad (1 och 2 ges värdet 0 och 3 ges värdet 1). Summera så att bortfall på någon variabel inte ger bortfall för summavariabeln. Om summan >0 mot resten.

F38: Stillasittande fritid mot resten. Om $F38=1$ mot $2 \leq F38 \leq 4$.

F40a)b): Frukt och grönt. De som konsumerar tillräckligt mycket mot resten. Ge varje svarsalternativ en vikt enligt följande: 1=3; 2=2; 3=1; 4=0,8; 5=0,5; 6=0,2 och 7=0,07. Ge a) och b) dessa vikter. Gör sedan en summavariabel där bortfall på den ena frågan inte betyder att det blir bortfall för summavariabeln. Summavariabeln kan ha värden mellan 0,07 och 6. Skapa nu en dikotom variabel: Om summan <4 ges värdet 0 om summan ≥ 4 ges värdet 1. De som har värdet 1 konsumerar tillräckligt mycket frukt och grönt.

F41: Röker dagligen mot resten.

F52-F54: Riskkonsumtion av alkohol mot resten. Ge svaren i fråga 52 följande vikter: 1=4; 2=3; 3=2; 4=1 och 5=0. Fråga 53 får följande vikter: 1=0; 2=1; 3=2; 4=3 och 5=4. Fråga 54: 1=4; 2=3; 3=2; 4=1 och 5=0. Summera ihop dessa nya variabler utan att bortfall i någon av variablerna ger bortfall i summavariabeln. Summavariabeln kan ha värden mellan 0-12. Om summavariabeln för män är större eller lika med 6 och för kvinnor större eller lika med 5 så föreligger riskkonsumtion av alkohol.

F56: Saknar kontantmarginal mot resten. De som svarar ja mot nej.

F71: Socialt deltagande mot resten. Gör en summavariabel av de 13 första svarsalternativen. Om summan är större än 1 är personen socialt deltagande annars (0-1) är man det inte.

Bilaga 3: Postbeskrivning							
Postbeskrivning RTB				Datum		2007-10-16	
Kundfil (infl 10-19)				Uppdrag		Nationell folkhälsa 2007 - Västra Götaland	
Slutfil (infl 0-99)				Antal poster		28 919	
				Variabelsep.		Ingen	
				Postlängd		545	
				Markering vid:			
				-hoppfråga			
				-ej svar/blank			
				-dubbelmark.		Se rättningsinstruktion	
				Lagringsformat		ANSI	
m:\dokument\postbeskrivningar\postbeskr_rtb.xls							
	Variabel Nat	Variabel kundens EQ5D	Variabel EQ5D	Positioner			
				Från	Till	Antal	Format
Bakgrunds-	UENR			1	-	8	8 N
							Löpnummer med checksiffra
variabler	Box			9	-	11	3 N
							Numret på den box där pappersblanketten finns. Box 901=Webbsvar
	Infl			12	-	13	2 N
							Inflödeskod, 10=Efter första utskicket, 13=Webbsvar, 14=Efter ToP-kort, 15=Efter enkätpåminnelse 1, 16=Efter enkätpåminnelse 2, 17=Efter enkätpåminnelse 3
	Filler1			14	-	14	1 N
	Lan			15	-	16	2 N
	Kommun			15	-	18	4 N
							Kommun vid utsändning
	Filler2			19	-	20	2 N
	Civil			21	-	22	2 A
							Civilstånd, OG, G, S och Å (partnerskap är ej särredovisat) .
	Kon			23	-	23	1 N
							Kön 1 = man, 2 = kvinna
	Alder			24	-	26	3 N
							Ålder under året
	Fodar			27	-	28	2 N
							Födelseår
	Fodland2			29	-	40	12 A
							Födelseland (Sverige, övriga norden, övriga europa, övriga världsdelar)
	Medb2			41	-	52	12 A
							Medborgarskap (Sverige, övriga norden, övriga europa, övriga världsdelar)
	Filler3			53	-	60	8 N
	Indatum			61	-	66	6 N
							Datum för dataregistrering, år mån dag (ÅAMMDD)
	Stratum			67	-	74	8 N
							Stratum
	Filler4			75	-	154	40 A
	LanKod			155	-	156	2 A
							O=Västra Götalands tilläggsurval, OL= Nationellt urval som tillhör VGR, X=Gävleborgs tilläggsurval, XL=Nationellt urval som tillhör Gävleborg, L=Nationellt urval
	Filler5			157	-	194	38 A/N
Enkätdata	F1	HA001	F1	195	-	195	1 N
							Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd?
	F2	HA002	F2	196	-	197	2 N
							Om du tänker på din <u>kroppsliga hälsa</u> , hur många dagar <i>den senaste 30-dagarsperioden</i> skulle du säga att den inte varit god (pga. sjukdom, kroppsliga besvär eller skador)?
	F3	HA003	F3	198	-	199	2 N
							Om du tänker på din <u>psyksiska hälsa</u> , hur många dagar <i>den senaste 30-dagarsperioden</i> skulle du säga att den inte varit god (t.ex. pga. stress, nedstämdhet eller oro)?
	F4	HA004	F4	200	-	201	2 N
							Hur många dagar <i>den senaste 30-dagarsperioden</i> hindrade dålig <u>kroppslig eller psykisk hälsa</u> din arbetsförmåga eller dina dagliga aktiviteter?
	F5	HA006	F5	202	-	202	1 N
							Har du någon långvarig sjukdom, besvär efter olycksfall, någon nedsatt funktion eller annat långvarigt hälsoproblem?
	F5b	HA007	F5b	203	-	203	1 N
							Medför dessa besvär att din arbetsförmåga är nedsatt <i>eller</i> hindrar dig i dina andra dagliga sysselsättningar?
	F6	HA112	F6	204	-	204	1 N
							Har du en eller flera fysiska, psykiska eller medicinska funktionsnedsättningar?
	F7	HA113	F7	205	-	205	1 N
							Innebär funktionsnedsättningen/funktionsnedsättningarna att du har svårigheter att delta i dagliga aktiviteter?
	F8	HA072	F8	206	-	206	1 N
							Kan du utan svårighet se och urskilja vanlig text i en dagstidning?
	F9	HA073	F9	207	-	207	1 N
							Kan du utan svårighet höra vad som sägs i samtal mellan flera personer?
	F10	HA074	F10	208	-	208	1 N
							Kan du springa en kortare sträcka (ca 100 m)?
	F11a	HA075	F11a	209	-	209	1 N
							Kan du gå upp ett trappsteg utan besvär?
	F11b	HA076	F11b	210	-	210	1 N
							Kan du ta en kortare promenad (ca 5 min) i någorlunda rask takt?
	F11c	HA077	F11c	211	-	211	1 N
							Behöver du hjälpmedel eller hjälp av någon annan person för att förflytta dig utomhus?
	F12a	HA022	F12a	212	-	212	1 N
							Har du diabetes?
	F12b	HA021	F12b	213	-	213	1 N
							Har du astma?
	F12c	HA020	F12c	214	-	214	1 N
							Har du allergi?
	F12d	HA023	F12d	215	-	215	1 N
							Har du högt blodtryck?
	F13	HA026	F13	216	-	218	3 N
							Hur lång är du?
	F14	HA027	F14b	219	-	221	3 N
							Hur mycket väger du?
	F15a	HA008	F15a	222	-	222	1 N
							Har du värk i skuldror, nacke eller axlar?
	F15b	HA009	F15b	223	-	223	1 N
							Har du ryggsmärtor, ryggvärk, höftsmärtor eller ischias?
	F15c	HA010	F15c	224	-	224	1 N
							Har du värk eller smärtor i händer, armbågar, ben eller knän?
	F15d	HA011	F15d	225	-	225	1 N
							Har du huvudvärk eller migrän?
	F15e	HA012	F15e	226	-	226	1 N
							Har du besvär av ångslan, oro eller ångest?
	F15f	HA013	F15f	227	-	227	1 N
							Har du besvär av trötthet?
	F15g	HA014	F15g	228	-	228	1 N
							Har du sömnsvårigheter?
	F15h	HA015	F15h	229	-	229	1 N
							Har du eksem eller hudutslag?
	F15i	HA016	F15i	230	-	230	1 N
							Har du öronsus (tinnitus)?
	F15j	HA017	F15j	231	-	231	1 N
							Har du inkontinens (urinläckage)?
	F15k	HA018	F15k	232	-	232	1 N
							Har du återkommande mag-/tarmbesvär?
	F15l	HA019	F15l	233	-	233	1 N
							Har du övervikt, fetma?
	F16	HA028	F16	234	-	234	1 N
							Har du <i>de senaste veckorna</i> kunnat koncentrera dig på allt du gjort?
	F17	HA029	F17	235	-	235	1 N
							Har du <i>de senaste veckorna</i> känt att du kunnat uppskatta det du gjort om dagarna?
	F18	HA030	F18	236	-	236	1 N
							Har du haft svårt att sova på grund av oro <i>de senaste veckorna</i> ?

F19	HA031	F19	237	-	237	1	N	Har du <i>de senaste veckorna</i> kunnat ta itu med dina problem?
F20	HA032	F20	238	-	238	1	N	Upplever du att du har gjort nytta <i>de senaste veckorna</i> ?
F21	HA033	F21	239	-	239	1	N	Har du ständigt <i>de senaste veckorna</i> känt dig olycklig och nedstämd?
F22	HA034	F22	240	-	240	1	N	Har du <i>de senaste veckorna</i> kunnat fatta beslut i olika frågor?
F23	HA035	F23	241	-	241	1	N	Har du <i>de senaste veckorna</i> förlorat tron på dig själv?
F24	HA036	F24	242	-	242	1	N	Har du ständigt känt dig spänd <i>de senaste veckorna</i> ?
F25	HA037	F25	243	-	243	1	N	Har du tyckt att du varit värdelös <i>de senaste veckorna</i> ?
F26	HA038	F26	244	-	244	1	N	Har du <i>de senaste veckorna</i> känt att du inte kunnat klara dina problem?
F27	HA039	F27	245	-	245	1	N	Har du på det hela taget känt dig någorlunda lycklig <i>de senaste veckorna</i> ?
F28	HA025	F28	246	-	246	1	N	Känner du dig <u>för närvarande</u> stressad?
F29	HA078	F29	247	-	247	1	N	Har du någon gång kommit i den situationen att du allvarligt övervägt att ta ditt liv?
F30	HA079	F30	248	-	248	1	N	Har du någon gång försökt ta ditt liv?
Eq5d_1	HA106	F31a	249	-	249	1	N	Markera genom att kryssa i en ruta i varje nedanstående grupp, vilket påstående som bäst beskriver ditt hälsotillstånd idag. Rörlighet:
Eq5d_2	HA107	F31b	250	-	250	1	N	Markera genom att kryssa i en ruta i varje nedanstående grupp, vilket påstående som bäst beskriver ditt hälsotillstånd idag. Hygien:
Eq5d_3	HA108	F31c	251	-	251	1	N	Markera genom att kryssa i en ruta i varje nedanstående grupp, vilket påstående som bäst beskriver ditt hälsotillstånd idag. Huvudsakliga aktiviteter
Eq5d_4	HA109	F31d	252	-	252	1	N	Markera genom att kryssa i en ruta i varje nedanstående grupp, vilket påstående som bäst beskriver ditt hälsotillstånd idag. Smärtor/besvär:
Eq5d_5	HA110	F31e	253	-	253	1	N	Markera genom att kryssa i en ruta i varje nedanstående grupp, vilket påstående som bäst beskriver ditt hälsotillstånd idag. Oro/nedstämdhet:
F31a	HA080	F32a	254	-	254	1	N	Har du under <i>de senaste tre månaderna</i> använt magsårs/magkatarrsmedicin?
F31b	HA081	F32b	255	-	255	1	N	Har du under <i>de senaste tre månaderna</i> använt astma/allergimedien?
F31c	HA082	F32c	256	-	256	1	N	Har du under <i>de senaste tre månaderna</i> använt diabetesmedicin?
F31d	HA083	F32d	257	-	257	1	N	Har du under <i>de senaste tre månaderna</i> använt blodtryckssänkande medicin?
F31e	HA084	F32e	258	-	258	1	N	Har du under <i>de senaste tre månaderna</i> använt sömmedel/insomningsmedicin?
F31f	HA085	F32f	259	-	259	1	N	Har du under <i>de senaste tre månaderna</i> använt antidepressiv medicin?
F31g	HA086	F32g	260	-	260	1	N	Har du under <i>de senaste tre månaderna</i> använt lugnande/ångstdämpande medicin?
F31h	HA087	F32h	261	-	261	1	N	Har du under <i>de senaste tre månaderna</i> använt smärtstillande medicin med recept?
F31i	HA088	F32i	262	-	262	1	N	Har du under <i>de senaste tre månaderna</i> använt smärtstillande medicin utan recept?
F31j	HA089	F32j	263	-	263	1	N	Har du under <i>de senaste tre månaderna</i> använt blodfettssänkande medicin?
F31k	HA090	F32k	264	-	264	1	N	Har du under <i>de senaste tre månaderna</i> använt annan medicin?
F32	HA055	F33	265	-	265	1	N	Har du under <i>de senaste tre månaderna</i> haft kontakt med sjukvården?
F33a	HA098	F34a	266	-	266	1	N	Har du under <i>de senaste tre månaderna</i> besökt eller besökts av läkare på sjukhus?
F33b	HA099	F34b	267	-	267	1	N	Har du under <i>de senaste tre månaderna</i> besökt eller besökts av läkare på vårdcentral, privat-, företagsläkare och dyl.?
F33c	HA057	F34c	268	-	268	1	N	Har du under <i>de senaste tre månaderna</i> besökt eller besökts av distriktsköterska?
F33d	HA100	F34d	269	-	269	1	N	Har du under <i>de senaste tre månaderna</i> besökt ungdomsmottagning?
F33e	HA101	F34e	270	-	270	1	N	Har du under <i>de senaste tre månaderna</i> besökt eller besökts av kurator?
F33f	HA102	F34f	271	-	271	1	N	Har du under <i>de senaste tre månaderna</i> besökt eller besökts av psykolog?
F33g	HA103	F34g	272	-	272	1	N	Har du under <i>de senaste tre månaderna</i> besökt eller besökts av sjukgymnast?
F33h	HA104	F34h	273	-	273	1	N	Har du under <i>de senaste tre månaderna</i> besökt eller besökts av naprapat, kiropraktor, homeopat och dyl.?
F33i	HA059	F34i	274	-	274	1	N	Har du under <i>de senaste tre månaderna</i> varit inlagd på sjukhus?
F34a	HA060	F35a	275	-	275	1	N	Har du under <i>de senaste tre månaderna</i> ansett dig vara i behov av läkarvård men ändå avstått från att söka vård?
F34b_1	HA061	F35b_1	276	-	276	1	N	Besvären gick över
F34b_2	HA062	F35b_2	277	-	277	1	N	För långa väntetider
F34b_3	HA063	F35b_3	278	-	278	1	N	Svårt komma fram på telefon
F34b_4	HA064	F35b_4	279	-	279	1	N	Fick inte besökstid snabbt nog
F34b_5	HA065	F35b_5	280	-	280	1	N	Negativa erfarenheter från tidigare besök
F34b_6	HA066	F35b_6	281	-	281	1	N	Ekonomiska skäl
F34b_7	HA067	F35b_7	282	-	282	1	N	Hade inte tid
F34b_8	HA068	F35b_8	283	-	283	1	N	Visste inte vart jag skulle vända mig
F34b_9	HA069	F35b_9	284	-	284	1	N	Annan orsak
F35	HA040	F36	285	-	285	1	N	Hur tycker du att din tandhälsa är?
F36	HA047	F37	286	-	286	1	N	När var du senast hos tandläkare/tandhygienist?
F37a	HA048	F38a	287	-	287	1	N	Har du under <i>de senaste tre månaderna</i> ansett dig vara i behov av tandläkarvård men ändå avstått från att söka vård?
F37b_1	HA049	F38b_1	288	-	288	1	N	Besvären gick över
F37b_2	HA050	F38b_2	289	-	289	1	N	Ekonomiska skäl
F37b_3	HA051	F38b_3	290	-	290	1	N	Drar mig för att gå (tandläkarskräck)
F37b_4	HA052	F38b_4	291	-	291	1	N	Hade inte tid
F37b_5	HA053	F38b_5	292	-	292	1	N	Annan orsak
F38	LV001	F39	293	-	293	1	N	Hur mycket har du rört och ansträngt dig kroppsligt på fritiden under <i>de senaste 12 månaderna</i> ?
F39	LV003	F40	294	-	294	1	N	Hur mycket tid ägnar du en <u>vanlig</u> vecka åt måttligt ansträngande aktiviteter som får dig att bli varm?
F40a	LV004	F41a	295	-	295	1	N	Hur ofta äter du grönsaker och rotfrukter?
F40b	LV005	F41b	296	-	296	1	N	Hur ofta äter du frukt och bär?
F41	LV007	F42	297	-	297	1	N	Röker du dagligen?
F42	LV008	F43	298	-	298	1	N	Händer det att du röker någon gång då och då?
F43	LV009	F44	299	-	299	1	N	Har du tidigare rökt dagligen under minst 6 månader?
F44	LV010	F45	300	-	300	1	N	Snusar du dagligen?
F45	LV011	F46	301	-	301	1	N	Händer det att du snusar någon gång då och då?
F46	LV012	F47	302	-	302	1	N	Har du tidigare snusat dagligen under minst 6 månader?
F47a	LV013	F48a	303	-	303	1	N	Hur ofta vistas du inomhus i lokaler där andra personer röker eller nyss har rökt? - I ditt hem
F47b	LV014	F48b	304	-	304	1	N	Hur ofta vistas du inomhus i lokaler där andra personer röker eller nyss har rökt? - På arbetet

F47c	LV015	F48c	305	-	305	1	N	Hur ofta vistas du inomhus i lokaler där andra personer röker eller nyss har rök? - På café, bar eller restaurang
F47d	LV016	F48d	306	-	306	1	N	Hur ofta vistas du inomhus i lokaler där andra personer röker eller nyss har rök? - På annan plats inomhus, t.ex. hos vänner, i bilen
F48	LV017	F49	307	-	307	1	N	Har du någon gång använt hasch eller marijuana?
F49	LV022	F50	308	-	308	1	N	Har du någon gång under de 12 senaste månaderna köpt lotter eller satsat pengar på spel?
F50_kr	LV023	F51_kr	309	-	314	6	N	Hur mycket pengar har du satsat på spel de senaste 7 dagarna?
F50	LV024	F51	315	-	315	1	N	Har inte satsat några pengar de senaste 7 dagarna
F51a	LV025	F52a	316	-	316	1	N	Hur många gånger har du under de senaste 12 månaderna försökt minska ditt spelande?
F51b	LV026	F52b	317	-	317	1	N	Hur många gånger har du under de senaste 12 månaderna känt dig rastlös och irriterad om du inte kunnat spela?
F51c	LV027	F52c	318	-	318	1	N	Hur många gånger har du under de senaste 12 månaderna ljugit om hur mycket du spelat?
F52	LV018	F53	319	-	319	1	N	Hur ofta har du druckit alkohol under de senaste 12 månaderna?
F53	LV019	F54	320	-	320	1	N	Hur många "glas" (se exempel) dricker du en typisk dag då du dricker alkohol?
F54	LV020	F55	321	-	321	1	N	Hur ofta dricker du sex "glas" eller fler vid samma tillfälle?
F55	LV021	F56	322	-	322	1	N	Hur ofta har du under de senaste 12 månaderna druckit så mycket alkohol att du varit berusad?
F56	Ek001	F57	323	-	323	1	N	Om du plötsligt skulle hamna i en oförutsedd situation, där du på en vecka måste skaffa fram 15 000 kronor, skulle du klara det?
F57	Ek002	F58	324	-	324	1	N	Har det under de senaste 12 månaderna hänt att du haft svårigheter att klara de löpande utgifterna för mat, hyra, räknor m.m.?
F58_01	SY001	F59_01	325	-	325	1	N	Yrkesarbetar
F58_02	SY002	F59_02	326	-	326	1	N	Tjänstledig eller föräldraledig
F58_03	SY003	F59_03	327	-	327	1	N	Studerar, praktiserar
F58_04	SY004	F59_04	328	-	328	1	N	Arbetsmarknadsåtgärd
F58_05	SY005	F59_05	329	-	329	1	N	Arbetslös
F58_06	SY006	F59_06	330	-	330	1	N	Alderspensionär
F58_07	SY007	F59_07	331	-	331	1	N	Sjuk-/aktivitetsersättning (förtids-, sjukpensionerad)
F58_08	SY008	F59_08	332	-	332	1	N	Långtidssjukskriven (mer än 3 månader)
F58_09	SY009	F59_09	333	-	333	1	N	Sköter eget hushåll
F58_10	SY010	F59_10	334	-	334	1	N	Annat, skriv i rutan
F58_procent	SY011	F59_procent	335	-	337	3	N	% av heltid
F58_txt	SY012	F59_txt	338	-	338	1	N	Annat skriv i rutan: Text
F59a	SY013	F60a	339	-	360	22	A	Vilket är/var ditt yrke eller dina arbetsuppgifter?
F59b	SY014	F60b	361	-	361	1	N	Beskriv din huvudsakliga arbetsuppgift?
Filler6			362	-	362	1	N	
F62a	SY019	F61a	364	-	364	1	N	Har du någon sjuk eller gammal närstående som du hjälper med vardagliga sysslor, ser till eller vårdar?
F62b	SY020	F62b	365	-	366	2	N	Hur många timmars arbete per vecka innebär detta i genomsnitt för dig?
F63	So059	F62	367	-	367	1	N	Händer det att du avstår från att gå ut ensam av rädsla för att bli överfallen, rånad eller på annat sätt ofredad?
F64a	So002	F63a	368	-	368	1	N	Har du under de senaste 12 månaderna blivit utsatt för fysiskt våld?
F64b_1	So003	F63b_1	369	-	369	1	N	På arbetsplatsen/i arbetet/i skolan
F64b_2	So004	F63b_2	370	-	370	1	N	I hemmet
F64b_3	So005	F63b_3	371	-	371	1	N	I annans bostad/i bostadsområdet
F64b_4	So006	F63b_4	372	-	372	1	N	På allmän plats/på nöjesställe/på tåg, buss, tunnelbana
F64b_5	So007	F63b_5	373	-	373	1	N	Någon annanstans
F65	So008	F64	374	-	374	1	N	Har du under de senaste 12 månaderna blivit utsatt för hot eller hotelser om våld så att du blev rädd?
F66	So026	F65	375	-	375	1	N	Har du under de senaste tre månaderna blivit behandlad/bemött på ett sätt så att du känt dig kränkt?
F67_01	So040	F66_01	376	-	376	1	N	Etnisk tillhörighet
F67_02	So041	F66_02	377	-	377	1	N	Kön
F67_03	So042	F66_03	378	-	378	1	N	Sexuell läggning
F67_04	So043	F66_04	379	-	379	1	N	Alder
F67_05	So044	F66_05	380	-	380	1	N	Funktionshinder
F67_06	So045	F66_06	381	-	381	1	N	Religion
F67_07	So061	F66_07	382	-	382	1	N	Hudfärg
F67_08	So062	F66_08	383	-	383	1	N	Utseende
F67_09	So046	F66_09	384	-	384	1	N	Annat
F67_10	So047	F66_10	385	-	385	1	N	Vet ej
F68	So009	F67	386	-	386	1	N	Har du någon du kan dela dina innersta känslor med och anförtro dig åt?
F69	So010	F68	387	-	387	1	N	Kan du få hjälp av någon/några personer om du har praktiska problem eller är sjuk?
F70	So025	F69	388	-	388	1	N	Tycker du att man i allmänhet kan lita på de flesta människor?
F71_01	So011	F70_01	389	-	389	1	N	Studiecirkel/kurs på din arbetsplats
F71_02	So012	F70_02	390	-	390	1	N	Studiecirkel/kurs på din fritid
F71_03	So013	F70_03	391	-	391	1	N	Fackföreningsmöte
F71_04	So014	F70_04	392	-	392	1	N	Annat föreningsmöte
F71_05	So015	F70_05	393	-	393	1	N	Teater/bio
F71_06	So016	F70_06	394	-	394	1	N	Konstutställning
F71_07	So017	F70_07	395	-	395	1	N	Religiös sammankomst
F71_08	So018	F70_08	396	-	396	1	N	Sportutställning
F71_09	So019	F70_09	397	-	397	1	N	Skrivit insändare i tidning/tidskrift
F71_10	So020	F70_10	398	-	398	1	N	Demonstration av något slag
F71_11	So021	F70_11	399	-	399	1	N	Offentlig tillställning t.ex. nattklubb, danstillställning eller liknande
F71_12	So022	F70_12	400	-	400	1	N	Större släktsammankomst
F71_13	So023	F70_13	401	-	401	1	N	Privat fest hos någon
F71_14	So024	F70_14	402	-	402	1	N	Inget av ovanstående
F72a	So049	F71a	403	-	403	1	N	Vilket förtroende har du för sjukvården?
F72b	So050	F71b	404	-	404	1	N	Vilket förtroende har du för skolan?
F72c	So051	F71c	405	-	405	1	N	Vilket förtroende har du för polisen?
F72d	So052	F71d	406	-	406	1	N	Vilket förtroende har du för socialtjänsten?
F72e	So053	F71e	407	-	407	1	N	Vilket förtroende har du för arbetsförmedlingen?
F72f	So054	F71f	408	-	408	1	N	Vilket förtroende har du för försäkringskassan?

F72g	So055	F71g	409	-	409	1	N	Vilket förtroende har du för domstolar?
F72h	So056	F71h	410	-	410	1	N	Vilket förtroende har du för riksdagen?
F72i	So057	F71i	411	-	411	1	N	Vilket förtroende har du för politiker i ditt landsting/region?
F72j	So058	F71j	412	-	412	1	N	Vilket förtroende har du för politiker i kommunen?
F72k	So060	F71k	413	-	413	1	N	Vilket förtroende har du för fackföreningar?
F73	BA001	F72	414	-	415	2	N	Vilket år är du född?
F74	BA002	F73	416	-	416	1	N	Är du man eller kvinna?
F75	BA012	F74	417	-	417	1	N	Hur bor du?
F76_1	BA013	F75_1	418	-	418	1	N	Ingen
F76_2	BA014	F75_2	419	-	419	1	N	Föräldrar/syskon
F76_3	BA015	F75_3	420	-	420	1	N	Make/maka/sambo/partner
F76_4	BA016	F75_4	421	-	421	1	N	Andra vuxna
F76_5	BA017	F75_5	422	-	422	1	N	Barn
F76b_1	BA018	F75b_1	423	-	423	1	N	0-6 år
F76b_2	BA019	F75b_2	424	-	424	1	N	7-12 år
F76b_3	BA020	F75b_3	425	-	425	1	N	13-17 år
F76b_4	BA021	F75b_4	426	-	426	1	N	18 år eller äldre
F_oppn	Komm	F_oppn	427	-	427	1	N	Kommentarer
Sluttkn_1	-	Sluttkn	428	-	428	1	A	Sluttecken
Bakgrunds-	InvAr		429	-	432			Senaste invandringsår
variabler	UtbNiva		433	-	435			Högsta utbildning, Vt. 2006
	NYKO		436	-	439			4-siffer-nivå. För län 14 och 21
	Filler7		440	-	443	4		
	SEI_kod		444	-	445			SEI-kod
	UrvKom		446	-	449			Urvalskommun
	UrvTyp		450	-	450	1		Urvalstyp, 1 = nationellt urval, 2 = tilläggsurval
	FormTyp		451	-	451	1		Formtyp, 1 = nationell blankett, 2= EQ5D-blankett
	Tsjuk		452	-	459			Sjukpenning, individ (2005)
	Isocb		460	-	467			Socialbidrag, individ (2005)
	TSA		468	-	475			Sjuk - och aktivitetsersättning (fd. förtidpension), individ (2005)
	Cdisp		476	-	483			Disponibel inkomst, individ (2005)
	CdispH		484	-	491	8	N	Disponibel inkomst, familj (2005)
	Tkassa		492	-	499			Ersättning från arbetslöshetskassa, individ (2005)
	Kalvikt		500	-	514	15	N	Kalibrerad vikt
	Filler8		515	-	529	15	N	
	Kalvikt_EQ		530	-	544	15	N	Kalibrerad vikt EQ5D. Används vid analys av EQ5D-frågorna.
	Sluttkn_2		545	-	545			Sluttecken

Rättningsinstruktion Nationell folkhälsa 2007

EQ5D-blanketten

På de frågor där det ska fyllas i siffror så finns ett intervall – skulle det som är ifyllt hamna utanför intervallet så tvingar vi in det värde som står i blanketten. Otolkbart/oläsligt markeras med 99/999 osv.

Dubbelmarkering = 9/99 på alla frågor förutom följande:

Fråga 1	Slumpa intilliggande dubbelmarkeringar
Fråga 6	Vid dubbelmarkering av Ja-svaren slumpa
Fråga 7	Vid dubbelmarkering av Ja-svaren slumpa
Fråga 12	3+4=slumpa
Fråga 15	2+3=slumpa
Fråga 28	Slumpa intilliggande dubbelmarkeringar
Fråga 16-27	1+2=slumpa, 3+4=slumpa
Fråga 29-30	2+3=3
Fråga 34	2+3=3
Fråga 36	Slumpa intilliggande dubbelmarkeringar
Fråga 37	Slumpa intilliggande dubbelmarkeringar
Fråga 39	Om dubbelmarkering av motion på fritiden – välj det högsta alternativet.
Fråga 40	Slumpa intilliggande dubbelmarkeringar
Fråga 41	Slumpa intilliggande dubbelmarkeringar
Fråga 48	Slumpa intilliggande dubbelmarkeringar
Fråga 49	Om dubbelmarkering av Ja-svar välj det högsta alternativet.
Fråga 52	2+3=3
Fråga 53-55	Är aldrig/vet inte ifyllt plus ett annat alternativ tar det andra alternativet över. Slumpa intilliggande dubbelmarkeringar.
Fråga 56	Slumpa intilliggande dubbelmarkeringar
Fråga 58	2+3=3
Fråga 65	Vid dubbelmarkering av Ja-svaren slumpa
Fråga 68	1+2=slumpa, 3+4=slumpa
Fråga 71	Om "Har ingen åsikt" plus annat alternativ är ifyllt tar det andra alternativet över. Slumpa intilliggande dubbelmarkeringar.
Fråga 74	1+2=slumpa

Den nationella blanketten

På de frågor där det ska fyllas i siffror så finns ett intervall – skulle det som är ifyllt hamna utanför intervallet så tvingar vi in det värde som står i blanketten. Otolkbart/oläsligt markeras med 99/999 osv.

Dubbelmarkering = 9/99 på alla frågor förutom följande:

Fråga 1	Slumpa intilliggande dubbelmarkeringar
Fråga 6	Vid dubbelmarkering av Ja-svaren slumpa
Fråga 7	Vid dubbelmarkering av Ja-svaren slumpa
Fråga 12	3+4=slumpa
Fråga 15	2+3=slumpa
Fråga 28	Slumpa intilliggande dubbelmarkeringar
Fråga 16-27	1+2=slumpa, 3+4=slumpa
Fråga 29-30	2+3=3
Fråga 33	2+3=3
Fråga 35	Slumpa intilliggande dubbelmarkeringar
Fråga 36	Slumpa intilliggande dubbelmarkeringar
Fråga 38	Om dubbelmarkering av motion på fritiden – välj det högsta alternativet.
Fråga 39	Slumpa intilliggande dubbelmarkeringar
Fråga 40	Slumpa intilliggande dubbelmarkeringar
Fråga 47	Slumpa intilliggande dubbelmarkeringar
Fråga 48	Om dubbelmarkering av Ja-svar välj det högsta alternativet.
Fråga 51	2+3=3
Fråga 52-54	Är aldrig/vet inte ifyllt plus ett annat alternativ tar det andra alternativet över. Slumpa intilliggande dubbelmarkeringar.
Fråga 55	Slumpa intilliggande dubbelmarkeringar
Fråga 57	2+3=3
Fråga 66	Vid dubbelmarkering av Ja-svaren slumpa
Fråga 69	1+2=slumpa, 3+4=slumpa
Fråga 72	Om "Har ingen åsikt" plus annat alternativ är ifyllt tar det andra alternativet över. Slumpa intilliggande dubbelmarkeringar.
Fråga 75	1+2=slumpa

UPPRÄTTNINGAR I SAMBAND MED AVSLUT

Frågenumren nedan avser den nationella enkäten.

- Fråga 5 Ta bort alla "Nej" + "Nej" – kombinationer. D.v.s. spara "Nej" på den första frågan men ta bort "Nej" på följdfrågan.
- Fråga 34 Markera "2" för "Ja" på 34a om någon svarat på följdfrågan 34b men inte svarat alls på 34a. Gör ingen ändring om endast det öppna svarsalternativet är ifyllt på följdfrågan.
- Fråga 37 Markera "2" för "Ja" på 37a om någon svarat på följdfrågan 37b men inte svarat alls på 37a. Gör ingen ändring om endast det öppna svarsalternativet är ifyllt på följdfrågan.
- Fråga 49 Kolla först upp alla nollor för fråga 50 och omvandla dem till en markering för "har ej satsat några pengar...". Markera "2" för fråga 49 i de fall där det är en summa angiven på fråga 50, men blankt på filen för fråga 49.
- Fråga 62 Markera "1" för "Ja" på fråga 62a för alla som har angivit ett tal större än noll på 62b och inte svarat alls på fråga 62a. Ta bort nollorna i de fall där någon svarat "Nej" på fråga 62a och angivit noll på fråga 62b.
- Fråga 64 Markera "1" för "Ja" på 64a om någon svarat på följdfrågan 64b men inte svarat alls på 64a.
- Fråga 66 I de fall inget är angivet på fråga 66, men svar finns på fråga 67: Markera "2" för "Ja, någon gång" där en markering finns på fråga 67. Markera "3" för "Ja, flera gånger" där flera markeringar finns på fråga 67.

Socioekonomisk indelning (SEI) av förvärvsarbetande i FoB 85 och FoB 90

Socioekonomiska grupper ¹		Normalt utbildningskrav efter grundskola ²
ANSTÄLLDA		
Arbetare (yrken normalt organiserade inom LO)		
11	Ej facklärd, varuproducerande	Mindre än två år
12	Ej facklärd, tjänsteproducerande	Mindre än två år
21	Facklärd, varuproducerande	Minst två år
22	Facklärd, tjänsteproducerande	Minst två år
Tjänstemän (yrken normalt organiserade inom TCO eller SACO/SR)		
33	Lägre tjänstemän I	Mindre än två år
36	Lägre tjänstemän II	Två men ej tre år
46	Tjänstemän på mellannivå	Tre men ej sex år
56/57	Högre tjänstemän/Ledande befattningar	Minst sex år
FÖRETAGARE³		
60	Fria yrkesutövare med akademikeryrken ⁴	Minst sex år
79	Företagare exkl. lantbrukare	-
89	Lantbrukare	-

¹ Den fullständiga indelningen återfinns i Meddelanden i samordningsfrågor 1982:4.

² Avser normala utbildningskrav för *yrket*. Klassificeringen bygger *inte* på några uppgifter om individens utbildning.

³ Företagare som bildat aktieföretag redovisas i regel som anställd under Tjänstemän.

⁴ Som exempel på yrken i denna grupp kan nämnas advokat, arkitekt, läkare och revisor. *Anställda* med motsvarande yrken förs i redovisningen till Högre tjänstemän (56).

Kodning av ”icke-yrken”

	SEI
Studera	91
Hemmafru, Hemmapappa o.likn.	92
Arbetslös	93
Föräldraledig	94
Sjuk/Förtidspensionär	95
Värnplikt	96
Pensionär, Ålderspensionär	97
Aldrig arbetat/Inget yrke	98
Ej kodbart	99

Bilaga 6a: Förteckning över utbildningsnivå			
Utbklass	SUN2000Niva	SUN2000NivaText	
1	Saknas (blank)		
	999	Okänt	
	100	Övrig/ospec förgymnasial utbildning kortare än 9 år	
	102	Grundskoleutbildning, årskurs 1-6	
	106	Folkskoleutbildning	
	200	Övrig/ospec förgymnasial utbildning, 9 (10) år	
	204	Realskoleutbildning	
	206	Grundskoleutbildning, årskurs 7-9	
	310	Ospec gymnasial utbildning, kortare än två år	
	312	Gymn. utb. kortare än två år, teoretisk/studieförb, ej slutbetyg	
	313	Gymnasial utb. kortare än två år, yrkesinriktad, ej slutbetyg	
	316	Gymnasial utbildning kortare än två år, teoretisk/studieförb.	
	317	Gymnasial utbildning kortare än två år, yrkesinriktad	
	320	Ospec gymnasial utbildning, två år	
	322	Gymnasial utb. två år, teoretisk/studieförb. - ej slutbetyg	
	323	Gymnasial utbildning två år, yrkesinriktad - ej slutbetyg	
	326	Gymnasial utbildning två år, teoretisk/studieförb.	
	327	Gymnasial utbildning två år, yrkesinriktad	
	2	330	Ospec gymnasial utbildning, tre år
		332	Gymnasial utb. tre år, teoretisk/studieförb, ej slutbetyg
333		Gymnasial utbildning tre år, yrkesinriktad, ej slutbetyg	
336		Gymnasial utbildning tre år, teoretisk/studieförb.	
337		Gymnasial utbildning tre år, yrkesinriktad	
410		Ospec eftergymnasial utbildning kortare än två år	
412		Högskoleutbildning, 20 högskolepoäng	
413		Gymnasial påbyggnadsutbildning	
415		Eftergymn. utb. kortare än två år - ej universitet/högskola	
417		Högskoleutbildning kortare än två år, yrkesinriktad	
520		Ospec eftergymnasial utbildning två år	
522		Högskoleutbildning, 80 högskolepoäng - ej examen	
525		Eftergymn. utb. två år - ej universitet/högskola	
526		Högskoleutbildning två år, generell	
527		Högskoleutbildning två år, yrkesinriktad	
3	530	Ospec eftergymnasial utbildning tre år	
	532	Högskoleutbildning, 120 högskolepoäng - ej examen	
	535	Eftergymn. utb. tre år - ej universitet/högskola	
	536	Högskoleutbildning tre år, generell	
	537	Högskoleutbildning tre år, yrkesinriktad	
	540	Ospec eftergymnasial utbildning fyra år	
	545	Eftergymn. utb. fyra år - ej universitet/högskola	
	546	Högskoleutbildning fyra år, generell	
	547	Högskoleutbildning fyra år, yrkesinriktad	
	550	Ospec eftergymnasial utbildning minst fem år	
	555	Eftergymn. utb. minst fem år - ej universitet/högskola	
	556	Högskoleutbildning fem år eller längre, generell	
	557	Högskoleutbildning fem år eller längre, yrkesinriktad	
	600	Övrig/ospec forskarutbildning	
	620	Licentiatutbildning	
640	Doktorsutbildning		

Bilaga 7: Partiellt bortfall Västra Götalandsregionen

Fråga	Partiellt bortfall (%)
F1	1,3
F2	2,9
F3	3,2
F4	3,7
F5	1,4
F5b	1,2
F6	2,6
F7	3,7
F8	1,1
F9	0,9
F10	1,6
F11a	5,4
F11b	5,5
F11c	6,1
F12a	10,6
F12b	10,8
F12c	9,4
F12d	6,5
F13	1,0
F14	1,3
F15a	1,4
F15b	1,4
F15c	1,0
F15d	1,3
F15e	0,8
F15f	0,9
F15g	0,7
F15h	1,0
F15i	0,8
F15j	0,9
F15k	0,7
F15l	0,8
F16	0,9
F17	1,2
F18	1,0
F19	1,4
F20	1,2
F21	1,2
F22	1,1
F23	1,1
F24	1,1
F25	1,1
F26	1,1
F27	1,1
F28	0,9
F29	1,0
F30	1,0
Eq5d_1	1,0
Eq5d_2	0,9
Eq5d_3	1,0
Eq5d_4	1,2
Eq5d_5	1,1
F31a	7,2

F31b	7,6
F31c	8,2
F31d	5,0
F31e	7,1
F31f	8,1
F31g	8,0
F31h	7,0
F31i	7,4
F31j	7,2
F31k	6,5
F32	3,1
F33a	5,2
F33b	3,6
F33c	6,0
F33d	7,6
F33e	7,3
F33f	7,2
F33g	6,7
F33h	7,2
F33i	6,6
F34a	1,8
F34b	3,7
F35	1,2
F36	1,1
F37a	1,2
F37b	2,3
F38	1,9
F39	1,3
F40a	0,7
F40b	0,7
F41	1,0
F42	16,7
F43	16,6
F44	1,7
F45	17,6
F46	17,7
F47a	6,4
F47b	12,4
F47c	9,6
F47d	7,7
F48	1,7
F49	0,9
F50_kr	2,6
F51a	4,8
F51b	7,9
F51c	8,0
F52	0,8
F53	2,1
F54	1,5
F55	1,5
F56	1,2
F57	1,1
F58	11,7
F59a	8,2
F60	Går inte att beräkna.
F61	Går inte att beräkna.

F62a	2,0
F62b	11,2
F63	1,2
F64a	1,0
F64b	12,2
F65	3,3
F66	1,3
F67	1,7
F68	1,8
F69	1,3
F70	1,7
F71	2,2
F72a	2,0
F72b	4,6
F72c	3,1
F72d	4,1
F72e	4,9
F72f	4,1
F72g	4,2
F72h	4,3
F72i	3,8
F72j	3,6
F72k	4,1
F73	2,2
F74	2,0
F75	2,3
F76	2,4
F76b	0,5

Bilaga 8: Urvalsdokumentation

Str_Omr	HSN	Område	Län - kommun	Tilläggs- urval	Tilläggsurv. per HSN	Nationella- urvalet	Urval totalt	N nationella- urvalet	N tilläggs- urvalen
1		Stockholm	01			2075	2 075	1 500 613	
2		Uppsala	03			323	323	251 608	
3		Södermanland	04			318	318	206 729	
4		Östergötland	05			478	478	329 220	
5		Jönköping	06			382	382	257 365	
6		Kronoberg	07			173	173	141 109	
7		Kalmar	08			259	259	185 347	
8		Gotland	09			71	71	45 618	
9		Blekinge	10			160	160	120 075	
10		Skåne	12			1368	1 368	934 210	
11		Halland	13			317	317	223 973	
12		Värmland	17			300	300	217 203	
13		Örebro	18			308	308	216 194	
14		Västmanland	19			276	276	196 218	
15		Dalarna	20			301	301	218 086	
16		Västernorrland	22			259	259	193 793	
17		Jämtland	23			144	144	100 541	
18		Västerbotten	24			289	289	205 030	
19		Norrbottn	25			250	250	202 105	
20	1	Strömstad	1486	686		11	697	9 207	9 196
21	1	Tanum	1435	656		11	667	9 795	9 784
22	1	Munkedal	1430	703		9	712	8 056	8 047
23	1	Sotenäs	1427	669		12	681	7 405	7 393
24	1	Lysekil	1484	669		18	687	11 667	11 649
25	1	Orust	1421	680	4063	11	691	12 107	12 096
26	2	Bengtstors	1460	714		14	728	8 050	8 036
27	2	Amål	1492	673		19	692	9 954	9 935
28	2	Dals-Ed	1438	734		4	738	3 842	3 838
29	2	Mellerud	1461	657		10	667	7 660	7 650
30	2	Färgelanda	1439	734	3512	8	742	5 322	5 314
31	3	Vänersborg	1487	635		43	678	29 106	29 063
32	3	Uddevalla	1485	629		51	680	39 580	39 529
33	3	Trollhättan	1488	627		55	682	41 895	41 840
34	3	Lilla Edit	1462	699	2590	13	712	10 055	10 042
35	4	Ale	1440	736		32	768	20 539	20 507
36	4	Kungälv	1482	659		38	697	30 214	30 176
37	4	Stenungsund	1415	663		17	680	17 789	17 772
38	4	Tjörn	1419	699		20	719	11 866	11 846
39	4	Öckerö	1407	705	3462	7	712	9 352	9 345
40	6	Alingsås	1489	586		36	622	28 393	28 357
41	6	Herrljunga	1466	625		12	637	7 243	7 231
42	6	Lerum	1441	633		53	686	27 834	27 781
43	6	Värgårda	1442	613	2457	7	620	8 394	8 387
44	7	Härjeda	1401	941		25	966	24 234	24 209
45	7	Mölnådal	1481	948		54	1 002	45 475	45 421
46	7	Partille	1402	906	2795	29	935	25 518	25 489
47	8	Bollebygd	1443	659		8	667	6 312	6 304
48	8	Borås	1490	550		118	668	78 698	78 580
49	8	Mark	1463	614		32	646	25 833	25 801
50	8	Svenljunga	1465	639		13	652	8 074	8 061
51	8	Tranemo	1452	597		17	614	9 083	9 066
52	8	Ulricehamn	1491	615	3674	18	633	17 377	17 359
53	9	Essunga	1445	896		7	903	4 407	4 400
54	9	Falköping	1499	632		46	678	24 274	24 228
55	9	Grästorp	1444	851		6	857	4 539	4 533
56	9	Götene	1471	721		20	741	10 031	10 011
57	9	Lidköping	1494	635		39	674	29 311	29 272
58	9	Skara	1495	506		19	525	14 516	14 497
59	9	Vara	1470	604	4845	23	627	12 538	12 515
60	10	Hjo	1497	859		4	863	6 975	6 971
61	10	Gullspång	1447	808		4	812	4 442	4 438
62	10	Karlsborg	1446	832		5	837	5 455	5 450
63	10	Mariestad	1493	635		20	655	18 932	18 912
64	10	Skövde	1496	629		44	673	39 784	39 740
65	10	Tibro	1472	677		16	693	8 308	8 292
66	10	Tidaholm	1498	844		15	859	9 886	9 871
67	10	Töreboda	1473	912	6196	10	922	7 389	7 379
68	5	Askim	1480	644		30	674	16 886	16 856
69	5	Centrum	1480	649		64	713	48 587	48 523
70	5	Frölunda	1480	669		12	681	10 536	10 524
71	5	Högsbo	1480	690		22	712	13 797	13 775
72	5	Linnéstaden	1480	761		41	802	26 555	26 514
73	5	Majorna	1480	714		34	748	24 401	24 367
74	5	Styrsö	1480	646		2	648	3 443	3 441
75	5	Tynnered	1480	680		33	713	21 066	21 033
76	5	Älvsborg	1480	647	6100	26	673	13 995	13 969
77	11	Backa	1480	718		29	747	18 939	18 910
78	11	Biskopsgården	1480	820		23	843	20 393	20 370
79	11	Kärra-Rödbo	1480	730		9	739	8 231	8 222
80	11	Lundby	1480	733		39	772	30 195	30 156
81	11	Torslanda	1480	647		22	669	15 869	15 847
82	11	Tuve-Säve	1480	707	4355	4	711	8 504	8 500
83	12	Bergsjön	1480	989		16	1 005	11 464	11 448
84	12	Gunnared	1480	837		22	859	16 901	16 879
85	12	Härlanda	1480	623		25	648	16 245	16 220
86	12	Kortedala	1480	732		32	764	22 574	22 542
87	12	Lärjedalen	1480	834		18	852	17 725	17 707
88	12	Örgryte	1480	666	4681	37	703	27 671	27 634
		Totalt län 14		48 730		1643		1 210 693	1 209 050
89		Ockelbo	2101	994		6	1 000	4 836	4 830
90		Hofors	2104	982		18	1 000	7 997	7 979
91		Ovanåker	2121	986		14	1 000	9 406	9 392
92		Nordanstig	2132	989		11	1 000	7 803	7 792
93		Ljusdal	2161	979		21	1 000	15 240	15 219
94		Gävle	2180	1 913		87	2 000	73 551	73 464
95		Sandviken	2181	958		42	1 000	29 113	29 071
96		Söderhamn	2182	967		33	1 000	20 985	20 952
97		Bollnäs	2183	970		30	1 000	20 820	20 790
98		Hudiksvall	2184	956		44	1 000	29 319	29 275
		Totalt län 21		10 694		306	11 000	219 070	218 764
		Totalt riket		59 424	48 730	11 643	69 424	7 174 800	

Definitioner av variabler från Inkomst- och taxeringsregistret (IoT) 2005

CDISP

DELKOMPLEMENT TILL DISPONIBEL INKOMST

Variabeln är en delkomponent vid bildandet av disponibel inkomst för familjer - en individkomponent. Variabeln anger summan av:

- + Kontant bruttolön, semesterersättning, provision m m
- + Andra skattepliktiga förmåner än kontant lön
- + Ersättning från försäkringskassa som utgör inkomst av anställning
- + Ersättning från arbetslöshetskassa vid arbetslöshet
- + Ersättning från arbetslöshetskassa vid arbetslivsutveckling
- + Utbildningsbidrag för doktorander
- + Ersättning från vuxenutbildningsnämnd
- + Dagpenning vid frivillig krigsförbandsövning eller särskild övning
- + Kontant arbetsmarknadsstöd
- + Delpension
- + Vårdbidrag
- + Arbetskadelivränta
- + Ersättning som utgör inkomst av anställning, AGS, TFA
- + Ersättning från försäkringskassa, annat förvärvsarbete
- + Vårnadsbidrag

- + Erhållen kostnadsersättning
- Kostnadsavdrag
- + Allmän pension eller tjänstepension
- + Privat pensionsförsäkring och livränta
- + Andra skattepliktiga ersättningar som inte är pensionsgrundande, hobby
- + Periodiskt understöd
- + Inkomst som grundar egenavgifter/särskild löneskatt
- + Vissa ersättningar och förmåner från fåmansföretag
- = Inkomst av tjänst

- + Inkomst av aktiv näringsverksamhet
- + Inkomst av passiv näringsverksamhet
- = Inkomst av näringsverksamhet

- = Sammanräknad förvärvsinkomst

- + Sjöinkomst
- + Inkomstränta och utdelning minus räntebidrag
- + Inkomst vid uthyrning av privatbostad
- + Positiv räntefördelning
- + Realisationsvinst (minus ev realisationsförlust, dock min 0)

- Slutlig skatt (exkl egenavgifter, allmän löneavgift för egenföretagare, Särskild löneskatt på förvärvsinkomster, avkastningsskatt, skogsvårdsavgift, särskild löneskatt på egna och anställdas pensionskostnader, inbetald utgående moms, och avdragsgill fastighetsskatt)
- Sjömansskatt
- + Skattefri del av barnpension
- + Skattefri del av liränta
- + Handikappersättning
- + Särskilt pensionstillägg
- + Kommunalt bostadstillägg (KBT)
- + Särskilt kommunalt bostadstillägg (SKBT)
- + Bostadsbidrag för barnfamiljer samt makar och ensamstående utan barn
- + Studiebidrag
- + Återbetalningspliktiga studielån
- Återbetalt belopp studielån under året
- + Lån i samband med utbildningsbidrag vid arbetsmarknadsutbildning
- + Skattefri sjukpenning
- + Skattefri frivillig pension
- + Dagersättning för värnpliktiga
- + Utryckningsbidrag för värnpliktiga
- + Bostadsbidrag för värnpliktiga
- + Utryckningsbidrag för värnpliktiga
- + Bidragsförskott, erhållet belopp
- Underhållsbidrag utgivet belopp
- + Allmänt och förlängt barnbidrag
- + Flerbarnstillägg
- + Socialbidrag och introduktionsersättning för flyktingar

= disponibel inkomst för individen

Variabeln anges i entals kronor.

CDISPH

DISPONIBEL INKOMST, FAMILJ

Variabeln anger summan av:

- + Kontant bruttolön, semesterersättning, provision m m
- + Andra skattepliktiga förmåner än kontant lön
- + Ersättning från försäkringskassa som utgör inkomst av anställning
- + Ersättning från arbetslöshetskassa vid arbetslöshet
- + Ersättning från arbetslöshetskassa vid arbetslivsutveckling
- + Utbildningsbidrag för doktorander
- + Ersättning från vuxenutbildningsnämnd
- + Dagpenning vid frivillig krigsförbandsövning eller särskild övning
- + Kontant arbetsmarknadsstöd
- + Delpension
- + Vårdbidrag
- + Arbetskadeföränta
- + Ersättning som utgör inkomst av anställning, AGS, TFA
- + Ersättning från försäkringskassa, annat förvärvsarbete
- + Vårnadsbidrag

- + Erhållen kostnadsersättning
- Kostnadsavdrag
- + Allmän pension eller tjänstepension
- + Privat pensionsförsäkring och livränta
- + Andra skattepliktiga ersättningar som inte är pensionsgrundande, hobby
- + Periodiskt understöd
- + Inkomst som grundar egenavgifter/särskild löneskatt
- + Vissa ersättningar och förmåner från fåmansföretag
- = Inkomst av tjänst

- + Inkomst av aktiv näringsverksamhet
- + Inkomst av passiv näringsverksamhet
- = Inkomst av näringsverksamhet

- = Sammanräknad förvärvsinkomst

- + Sjöinkomst
- + Inkomstränta och utdelning minus räntebidrag
- + Inkomst vid uthyrning av privatbostad
- + Positiv räntefördelning
- + Realisationsvinst (minus ev realisationsförlust, dock min 0)

- Slutlig skatt (exkl egenavgifter, allmän löneavgift för egenföretagare, Särskild löneskatt på förvärvsinkomster, avkastningsskatt, skogsvårdsavgift, särskild löneskatt på egna och anställdas pensionskostnader, inbetald utgående moms, och avdragsgill fastighetsskatt)
- Sjömansskatt

- + Skattefri del av barnpension
- + Skattefri del av liränta
- + Handikappersättning
- + Särskilt pensionstillägg
- + Kommunalt bostadstillägg (KBT)
- + Särskilt kommunalt bostadstillägg (SKBT)
- + Bostadsbidrag för barnfamiljer samt makar och ensamstående utan barn
- + Studiebidrag
- + Återbetalningspliktiga studielån
- Återbetalt belopp studielån under året
- + Lån i samband med utbildningsbidrag vid arbetsmarknadsutbildning
- + Skattefri sjukpenning
- + Skattefri frivillig pension
- + Dagersättning för värnpliktiga
- + Utryckningsbidrag för värnpliktiga
- + Bostadsbidrag för värnpliktiga
- + Utryckningsbidrag för värnpliktiga
- + Bidragsförskott, erhållet belopp
- Underhållsbidrag utgivet belopp
- + Allmänt och förlängt barnbidrag
- + Flerbarnstillägg
- + Socialbidrag och introduktionsersättning för flyktingar

= disponibel inkomst för individen

Variabeln anges i entals kronor.

TSJUK

SJUKPENNING, HAVANDESKAPSPENNING, SMITTBÄRARPENNING OCH SJUKLÖNEGÅR.

Sjukpenning

Sjukpenningen ersätter större delen av den inkomst man förlorar vid sjukdom och olycksfall. Man har rätt till sjukpenning när arbetsförmågan minskat med minst en fjärdedel. Man kan få hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels sjukpenning. För att ha rätt till sjukpenning måste man vara inskriven hos försäkringskassan och ha anmält en inkomst på minst 9 500 kr om året.

Om man har en anställning och inte kan arbeta på grund av sjukdom, får man sjuklön från arbetsgivaren under de 14 första dagarna av varje sjukperiod. Föräldrapenningen omfattas inte av sjuklön. Dessa 14 dagar räknas från och med den dag man helt eller delvis inte kan arbeta och de 13 därpå följande kalenderdagarna.

Från och med den 1 april 1993 infördes en karensdag vid varje sjukfall både för sjuklönen och inom sjukförsäkringen. Det innebär att man inte får någon sjuklön eller sjukpenning för den första dagen i varje sjukperiod som man inte kan arbeta på grund av sjukdom.

För att bli skydda personer med återkommande sjukfall har införts en regel att karensdagarna begränsas till tio under en tolv månadersperiod, högst tio karensdagar under ett år, alltså. Den begränsningen gäller för varje arbetsgivare som lämnar sjuklön och för sjukpenningförsäkringen var för sig.

Dessutom har införts en regel som innebär att om en ny sjukperiod börjar inom fem dagar så ska den anses som en fortsättning på den tidigare sjukperioden i fråga om karensdag, ersättnings storlek och sjuklöneperiodens längd.

Karensdag gäller också för egenföretagare, uppdragstagare och de som har sjukpenning från sjukpenningförsäkringen.

Sjukpenning är 80 % av den lön och de anställningsförmåner som man går miste om på grund av sjukdom för de ersättningsdagarna efter karensdag i varje sjuklöneperiod.

Sjukpenning beräknas på den lön och de andra anställningsförmåner man normalt skulle ha fått om man hade arbetat. En löne- eller anställningsförmån som man inte förlorar vid sjukdom, t ex fri bostad eller fri bil, räknas alltså inte in i löneunderlaget.

Variabeln innehåller endast den del av sjukpenningen som utbetalats från försäkringskassan vilket innebär att sjuklönen inte ingår här.

Sjuklönegaranti

Om det blir tvist mellan den anställda och arbetsgivaren om rätt till sjuklön och tvisten gäller frågan om det finns ett arbetstagarförhållande eller om arbetsförmågan är nedsatt på grund av sjukdom, kan försäkringskassan betala ersättning, sjuklönegaranti. Ersättningen betalas, efter ansökan, med skäligt belopp om det är sannolikt att man har rätt till den begärda sjuklönen eller en del därav. Försäkringskassan kan sedan begära att få ersättning tillbaka från arbetsgivaren.

Havandeskapspenning

Den som väntar barn och har ett fysiskt ansträngande förvärvsarbete kan få havandeskapspenning. Med fysiskt ansträngande arbete menas t ex arbete som innebär tunga lyft, påfrestande ensidiga rörelser eller att man måste gå eller stå en stor del av arbetstiden.

Förutsättningarna för rätt till havandeskapspenning är att graviditeten nedsätter arbetsförmågan med minst hälften och att man inte kan omplaceras till annat mindre ansträngande arbete, vilket man kan ha rätt till från och med den sextionde till och med dagen före den beräknade tidpunkten för förlossningen.

Havandeskapspenningen, som är lika stor som sjukpenningen, kan fås från och med den sextionde dagen till och med den elfte dagen före den beräknade tidpunkten för förlossningen. För havandeskapspenningen är det inte någon karenssdag.

Havandeskapspenning beräknas på den sjukpenninggrundande inkomsten, SGI, och är kalenderdagsberäknad. Ersättning utgår med 80 procent av SGI:n delat med 365 per dag. Om man kan arbeta del av dagen går det att ansöka om tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels havandeskapspenning.

Smittbärappenning

Den som är smittbärare, dvs den som i och för sig kan arbeta, men som är smittförande och kan smitta ner andra, kan få smittbärappenning enligt en särskild lag. Smittbärappenningen, som är 80 % av den sjukpenninggrundande inkomsten och utan karenssdag, lämnas om smittbäraren förorsakas minskad inkomst därför att denne inte får arbeta efter ingripande av myndighet. Myndighetens ingripande måste vara grundat på smittskyddslagen, livsmedelslagen eller föreskrifter i anslutning därtill. Det kan också vara ett ingripande i samband med läkarundersökning eller hälsokontroll.

Variabeln anges i entals kronor.

TSA

SJUKERSÄTTNING OCH AKTIVITETSERSÄTTNING

Om arbetsförmågan blir nedsatt på grund av sjukdom under längre tid kan ersättning utgå i form av aktivitetsersättning eller sjukersättning. De ersättningssystem som gällde tidigare vid långvarig eller varaktig nedsättning av arbetsförmågan var sjukbidrag och förtidspension. Dessa ersattes 2003 med aktivitetsersättning och sjukersättning och vilken av förmånerna som kommer i fråga beror på ålder. Den som är mellan 30 och 64 år kan få sjukersättning eller tidsbegränsad sjukersättning. Den som är mellan 19 och 29 år kan få aktivitetsersättning. Aktivitetsersättningen är alltid tidsbegränsad.

TKASSA

ERSÄTTNING FRÅN ARBETSLÖSHETSKASSA VID ARBETSLÖSHET

För att få ersättning från arbetslöshetskassa måste medlem och:

- vara helt eller delvis arbetslös
- vara arbetsför
- vara oförhindrad att ta arbete
- vara arbetssökande hos arbetsförmedlingen
- vara beredd att anta lämpligt arbete
- vara aktivt arbetssökande men inte kunnat få ett arbete

Den som under tolv månader omedelbart före arbetslösheten haft förvärvsarbete i minst 6 månader och arbetat minst 70 timmar per kalendermånad eller förvärvsarbetat i minst 450 timmar under 6 månader och arbetat minst 45 timmar varje månad uppfyller arbetsvillkoret.

Inkomstbortfallförsäkringen ger under de första 100 dagarna i en erättningsperiod en dagpenning på högst 730 kr per dag, d.v.s. 80% för inkomster upp till 20 075 kr per månad. Därefter är dagpenningen högst 680 kr per dag.

Variabeln anges i entals kronor.

ISOCB

SOCIALBIDRAG

Socialtjänsten ger individen rätt till bistånd från socialnämnden för sin försörjning och livsföring i övrigt, om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Med försörjning menas pengar för mat, hyra och andra levnadskostnader. Livsföring i övrigt omfattar allt annat som hör till en skälig levnadsnivå.

Rätten till bistånd är inte begränsad till vissa grupper, t ex gamla, sjuka eller barn, och inte heller till vissa situationer. Den omfattar alla människor som finns i kommunen och som behöver bistånd då behovet inte kan tillgodoses på annat sätt, t ex av sig själv, av någon närstående eller av något annat samhällsorgan (sjukvården, försäkringskassan, arbetsmarknadsverket osv). Först när dessa inte kan tillgodose behovet är socialnämnden skyldig att ge bistånd inom ramen för socialtjänsten.

Exempel på några vanliga situationer när socialbidrag ges är:

- som inkomstutfyllnad till familjer med låga inkomster
- till arbetslösa (när annat arbetslöshetsstöd inte lämnas eller är otillräcklig)
- till sjuka, när sjukpenningen är otillräcklig eller inte lämnas
- till dem, som indragna i arbetskonflikt
- till dem som är bundna av barn i hemmet och inte kan få barntillsyn och därför inte kan söka arbete

Socialbidraget ska ge en skälig levnadsnivå. Hur hög den skäliga levnadsnivån anses vara beror i viss mån på när och var behovet av hjälp uppstår. Man kan grovt säga att skälig levnadsnivå ungefär motsvarar den levnadsnivå en pensionär med enbart folkpension har. Kommunerna fastställer själva normer för socialbidraget. Socialstyrelsen rekommenderar en norm på vad man bedömer vara en skälig nivå. Den är utöver hyran 116 % av basbeloppet för en ensamstående vuxen.

Variabeln anges i entals kronor.